Nr. 18

NUMĂRUL 2 DIN SEPTEMVRIE 1942

Signal

Gata de luptă

Ochitorul îşi închide capacul turelii — Tancurile înainte! — Incepe atacul

Fotografia: Artur Grimm, reporter de războiu (PK)

Belgia 2,70 fr. / Bremia Moravia 3,— kr. / Bulgaria 8 leva / Croaţia 6 kuna / Danemarca 50 øre / Elveţia 45 rappen / Finlanda 50 mk. / Franţa 4 fr. / Grecia 30 dr. / Italia 3 lire
Norvegia 50 øre / Portugalia 2 esc. / România 20 lei / Serbia 6 dinari / Slovacia 3 ks. / Spania 1,50 pes. / Suedia 53 öre / Turcia 15 kuruş / Ţările de Jos 20 cents / Ungaria 40 filiér
Stiria Inferioră, Ţările de Est 30 Pfg.

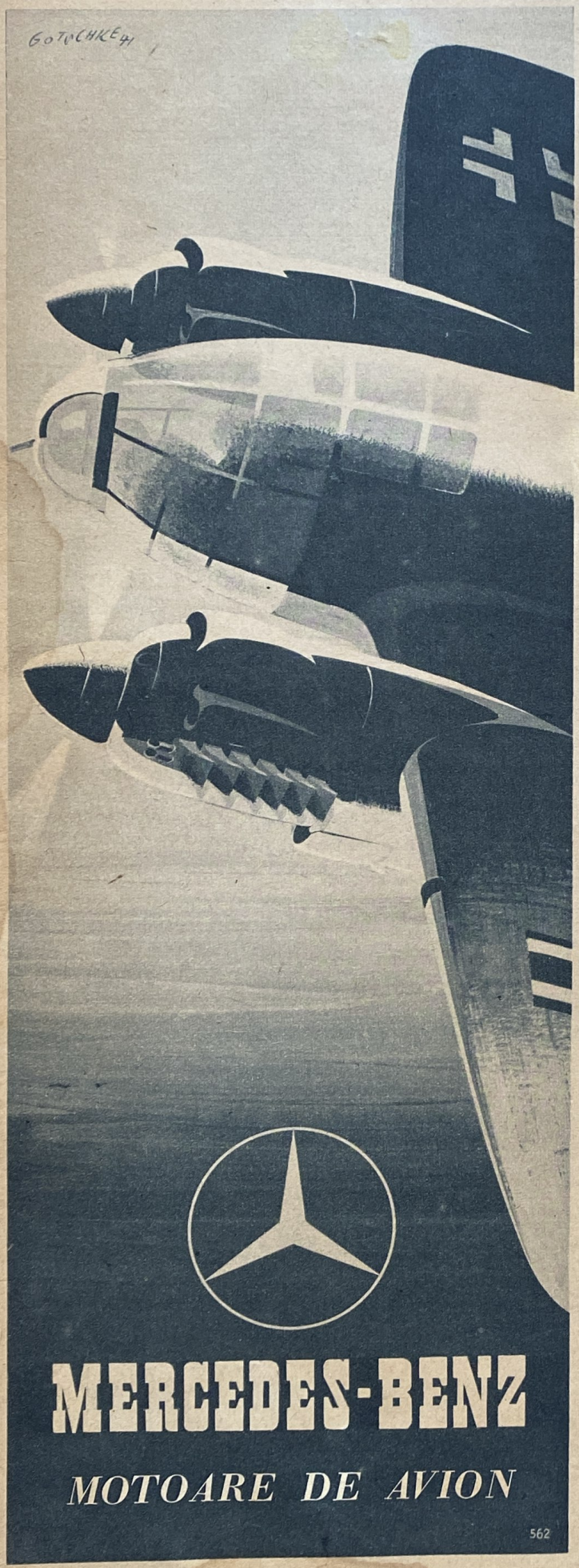

Se caută un general

We, too, have our Rommels, ... if only we would employ them in the right fields of action
Şi noi avem Rommelii noştri ... dacă am şti măcar să-i folosim cum trebue

„De îndată ce situaţia armatelor britanice ia o întorsătură defavorabilă, se observă mai mult ca sigur o campanie naţională demnă de laudă, dar nu pentrucă se cere tragerea la răspundere a comandantului în cauză sau pentrucă s'ar face aluzii în această privinţă. Critica vine la câteva luni sau poate chiar după câţiva ani, dar în niciun caz la timp, deşi din cauza acestei înfrânări a criticii personale e posibil ca lumea să-şi facă idei false de felul cum s'a întâmplat înfrângerea. Un comandant,care abia acum câteva luni era sărbătorit ca luptător strălucit, ca un paraleu în ale strategiei şi tacticei, cu toate că nu se putea şti din ce motive, este dat tăcerii, fiind trecut pe o linie moartă."

Aceste rânduri le-am extras dintr'un articol apărut către sfârşitul verii în publicaţia săptămânală londoneză „The Sphere" sub titlul: „Conducerea decide lupta." Articolul se ocupă pe larg cu calităţile unei serii de generali englezi, încercând să nege sau mai bine zis să desvinovăţească eşecul conducerii britanice de învinuirile Americanilor.

„Americanii au început să părăsească tot mai mult ideea numărului infinit de tancuri, avioane, tunuri şi tot restul armamentului mecanic, ajungând la concluzia că se dă prea puţină atenţie meritului personal al oamenilor care mânuesc aceste unelte, dar mai ales al acelor oameni care vor conduce bătălia pe câmpul de luptă.

Noi, care am inventat tancul" — aşa pretinde autorul britanic — „să n'avem oare specialişti în stare să conducă formaţiuni înarmate după cum a reuşit să facă aceasta un străin?"

Acest străin, care se pricepe atât de bine să conducă formaţiunile de tancuri, nu este altul decât mareşalul Rommel. Articolul din „The Sphere" ne face să înţelegem limpede că înfrângerile dela Bir Hacheim, Tobruc şi Marsa Matruc au prilejuit publicaţiei „The Sphere" să facă consideraţii asupra insuficienţei engleze în acest domeniu. Dacă plecăm însă numai dela punctul de vedere că asemenea generali englezi, care n'au corespuns aşteptărilor într'o campanie oarecare, n'au fost supuşi niciunei critice, avându-se în vedere „campania naţională demnă de laudă", e nevoie să adăugăm următoarele: Winston Churchill, acest jucător de şah politic prin excelenţă, are predilecţia de a face pe strategii săi ai retragerilor tapi ispăşitori când urmăreşte să obţină prin aceasta un avantaj în politica internă. De altfel cu cuvinte foarte ticluite şi de multe ori ei sunt trimişi să ia în primire un post politic, de unde să nu-şi mai poată permite nicio critică la adresa conducerii generale a războiului.

Foarte bine se spune aceasta în „The Sphere":

„Rommel n'a stat niciodată în spatele trupelor sale pentru a conduce de acolo operaţiile după cum obişnuesc generalii noştri la marele cartier general din Cairo, ci el ţine întotdeauna întregul său sistem nervos al forţelor sale, în faţă."

Mareşalul Rommel este de un an şi jumătate în Africa. De un an şi jumătate cunosc prin urmare Englezii felul de luptă al acestui om. Totuşi marele cartier general al Englezilor rămâne mai departe la Cairo. Oare face parte din „campania naţională lăudabilă" şi o aversiune de a învaţă dela inamic? În ziua capitulării dela Marsa Matruc un general englez mi-a spus următoarele: „Ofensiva lui Rommel n'a fost pentru noi o surpriză. Eram pregătiţi împotriva oricărei surprize şi totuşi el ne-a surprins, căci tot ceea ce a făcut s'a întâmplat cu zece minute mai devreme decât ne-am fi aşteptat."

Despre înfrângerile din Malaezia, Iava, Sumatra şi Birmania, în Anglia, după cum se ştie, nu se mai vorbeşte de loc. Ziarele se ocupă cu situaţia din Atlantic care devine tot mai serioasă şi bine înţeles şi cu Africa, singurul teatru de războiu unde Britanii au luptat întradevăr în timpul verii.

În ciuda învăţămintelor care au fost obţinute pe toate teatrele de războiu, să le fie interzis Englezilor să critice deciziile premierului englez, care de atâtea ori numeşte în cele mai înalte posturi militare generali care aprobă politica sa şi dă apoi ordin presei sale să deslănţuie propaganda dorită?

Iată ce crede „The Sphere":

„Specialiştii americani sunt de părere că Timoscenco, Mc Arthur şi amiralul Cunningham s'au dovedit a fi cele mai bune descoperiri în conducere în tabăra Aliaţilor. Totuşi ei nu pot să înţeleagă ce rol joacă Wavell şi se miră de ce este trimes în lume pentru a pune la punct o întreagă serie de lucruri care au dat greş."

Timoscenco, Mc Arthur şi Wavell sunt de sigur generalii cei mai des amintiţi în presa anglo-americană. Dela începutul ultimei ierni ruseşti, Timoscenco este „marea speranţă" a Englezilor şi Americanilor şi ca atare a fost elogiat în numeroase articole. Sunt oare toate acestea dovezi că el este un mare conducător militar? Până acum el n'a câştigat nicio bătălie.

Mc Arthur a fost proclamat eroul naţional nr. 1 al Statelor Unite, după ce el şi-a părăsit trupele în Peninsula Bataan şi s'a pus în siguranţă cu soţia şi copii plecând în Australia. Wavell, pe baza marşului său asupra oraşului Bengasi, a fost însărcinat cu „importante" misiuni pe teatrul de războiu asiatic. Cu toate că succesul nu i-a surâs pe niciunul din aceste câmpuri de bătălie, „The Sphere" susţine totuşi despre el că „a fost trimes în lume" pentru a pune din nou la punct o serie de lucruri care au dat greş".

S'a căutat „un general". *J I T*

COPYRIGHT 1942 BY DEUTSCHER VERLAG BERLIN

După bătălia de străpungere

A început urmărirea. *Ultimul scop al bătăliei este înfrângerea adversarului. După ce adversarul a fost aruncat din pozițiile sale și pus pe fugă, problema care se pune comandantului este depășirea resturilor forțelor adversare în retragere pentru a le opri și pentru a le angaja într-o nouă luptă, a le hărțui până la extenuare sau chiar a le învălui pentru a le tăia frontal drumul retragerii. Urmărirea începe*

Fotografia: Artur Grimm, reporter de război (PK)

URMĂRIREA

Un reportaj despre bătăliile de urmărire așa după cum s'au desfășurat în răsărit după marile străpungeri ale bătăliei de vară din 1942

Și înaintarea își are pauzele ei, *după cum procedează aici o formațiune blindată, ea se desfășoară curgător însă în intervale ritmice. Obiectivele zilei sunt în așa fel concepute, încât rămâne timp pentru o utilizare folositoare a terenului de către vehicule în scopul unui contact permanent cu toate armele și cu comandamentul superior pentru convorbiri ocazionale — dar în primul rând ele sunt astfel concepute, încât din partea comandamentului se poate dispune o împingere înainte devenită necesară a obiectivelor. Astfel forța de lovire a trupelor, în ciuda repeziciunii mari cu care se face urmărirea, este menținută neîntrerupt și eventualele încercări ale inamicului de a se fixa sunt zădărnicite de un urmăritor care nu-și pierde sufletul*

Din nou la drum . . .
Convorbirea cu comandanții formațiunilor anexate a durat puțin

. . . și urmarea :
servantul unui car de luptă a crezut că poate să ia între timp o mică gustare, dar acum motorul se arată mai grăbit decât stomacul

Înainte!

Un pătrar de ceas mai târziu, convoiul şerpuitor de care de luptă unul după altul şi unul lângă altul se pune din nou în mişcare

Imediat în spatele blindatelor:

Cineva din vârful convoiului a ridicat mâna. Această mişcare nu priveşte numai înaintarea tancurilor. Coloane nesfârşite pornesc împreună la drum

Pe drumuri secundare şi mult înapoi: *În timp ce în faţă trupele motorizate urmează în formaţie strânsă vârful coloanei tancurilor, bagajul hipomobil al formaţiunilor mai încete se pune de asemenea în mişcare*

După bătălia de străpungere: Urmărirea!

Fotografiile: Hanns Hubmann (5), Rolf Pühle (3), Artur Grimm (1), reporteri de război (PK)

O formaţiune de motocicliştii fără cască. *Pentru specialişti, acesta este semnul unei urmăriri necontenite şi irezistibile, căci motocicliştii n'au voie să-şi scoată căsca de oţel decât numai în cazul că o eventuală ciocnire cu inamicul este exclusă*

După mai multe ceasuri de mers, primul inamic. *Servanții unui tun sovietic contra carelor de luptă și-au părăsit arma înainte de sosirea vârfului tancurilor încercând să fugă. Abia după ce un blindat se întoarce spre ei, fugarii înțeleg că e zadarnică orice scăpare și se predau. Un mic incident, dar care nu poate opri nicio secundă banda prăfuită a coloanelor de transport, aflate la câțiva kilometri înapoi (fotogr. de jos)*

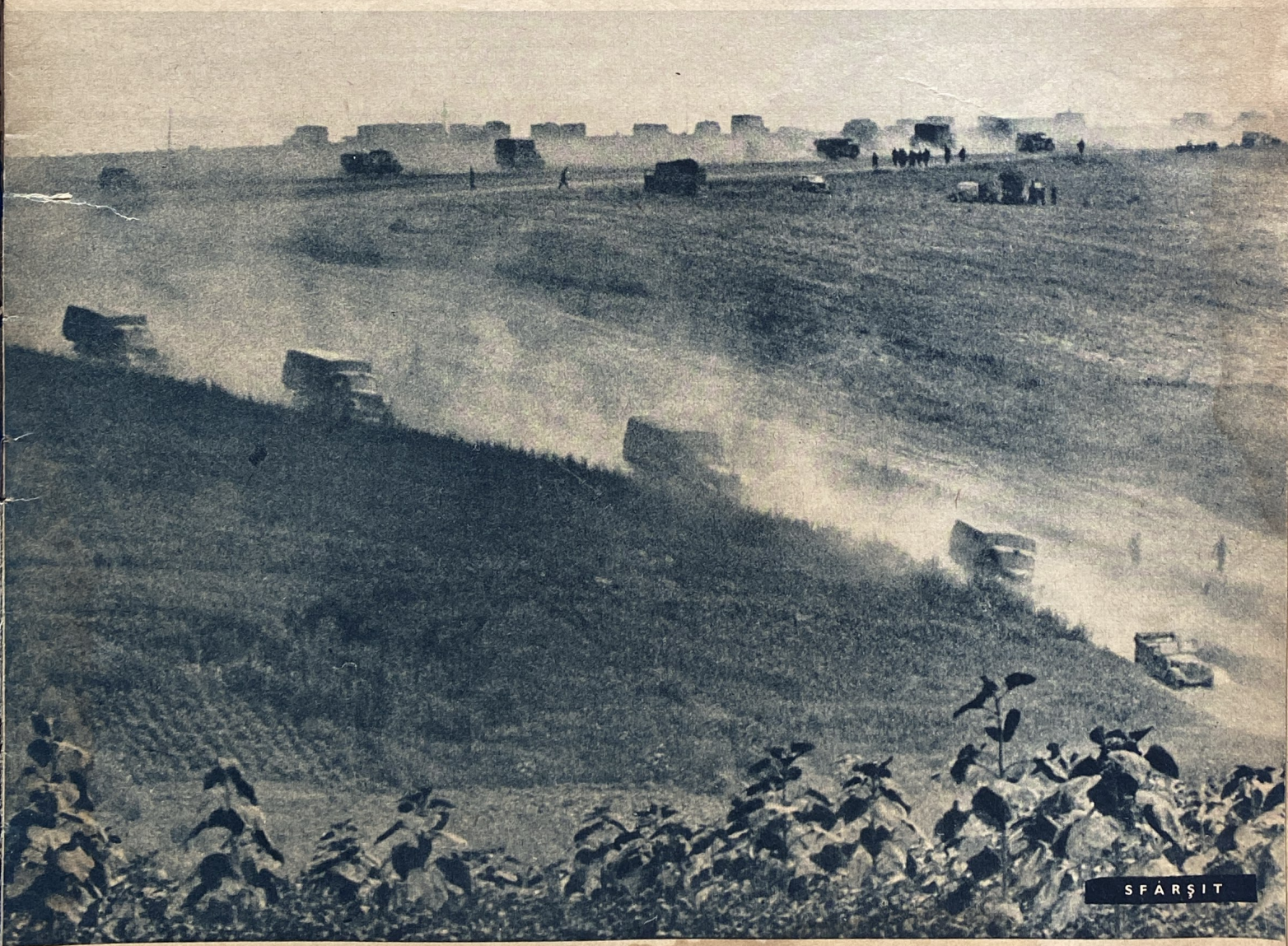

Pe drumuri secundare şi mult înapoi: *În timp ce în faţă trupele motorizate urmează în formaţie strânsă vârful coloanei tancurilor, bagajul hipomobil al formaţiunilor mai încete se pune de asemenea în mişcare*

După bătălia de străpungere: Urmărirea!

Fotografiile: Hanns Hubmann (5), Rolf Bühle (3), Artur Grimm (1), reporteri de război (PK)

O formaţiune de motocicliştii fără cască. *Pentru specialiştii acesta este semnul unei urmăriri necontenite şi irezistibile, căci motocicliştii n'au voie să-şi scoată căsca de oţel decât numai în cazul că o eventuală ciocnire cu inamicul este exclusă*

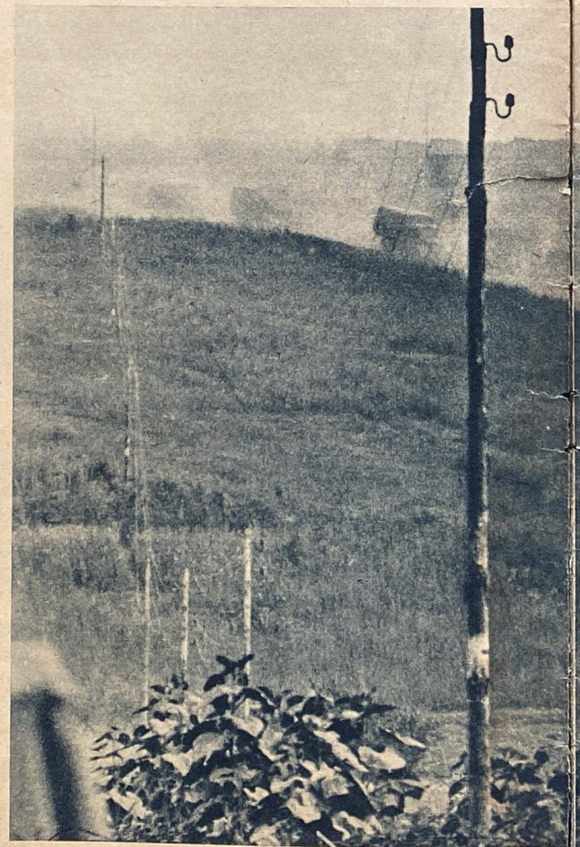

După mai multe ceasuri de mers, primul inamic. *Servanţii unui tun sovietic contra carelor de luptă şi-au părăsit arma înainte de sosirea vârfului tancurilor încercând să fugă. Abia după ce un blindat se întoarce spre ei, fugarii înţeleg că e zadarnică orice scăpare şi se predau. Un mic incident, dar care nu poate opri nicio secundă banda prăfuită a coloanelor de transport, aflate la câţiva kilometri înapoi (fotogr. de jos)*

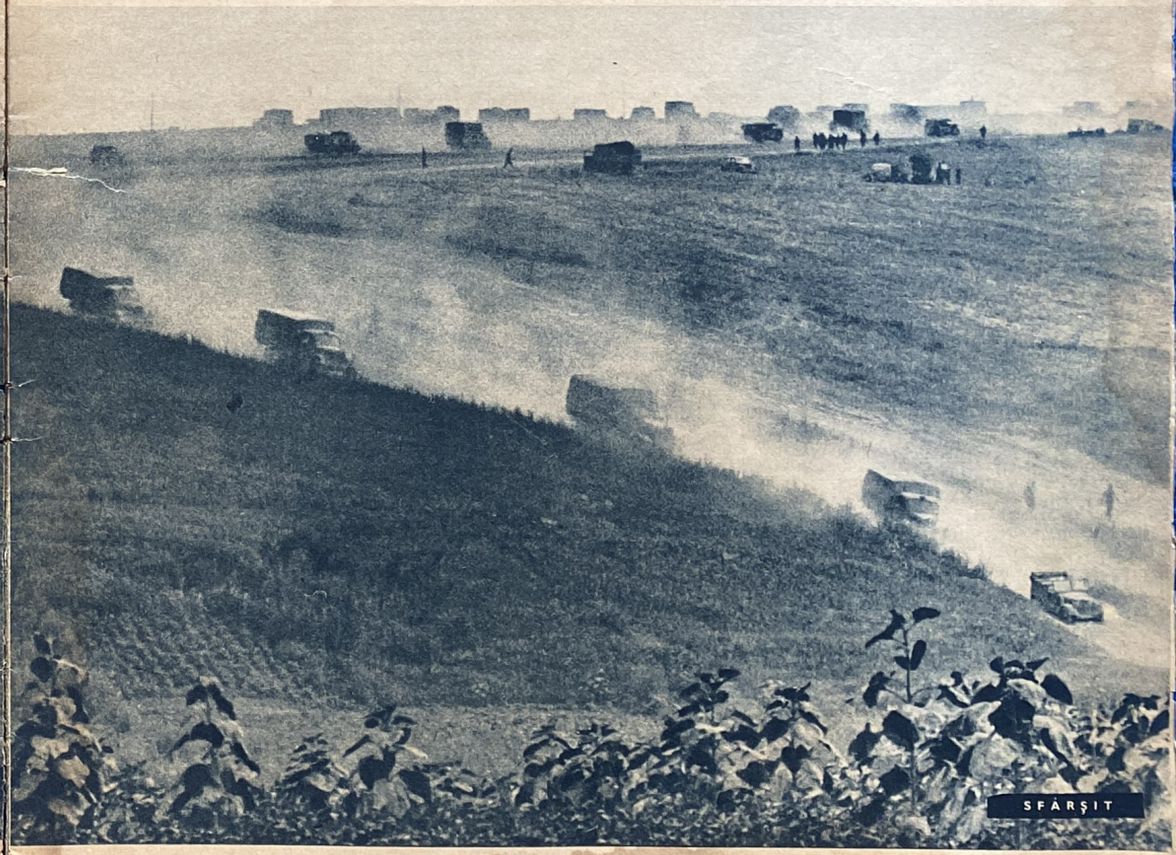

FRANCIS DELAISI

Popoarele contra trusturilor

Partea II-a
Cauzele și scopurile războiului revoluționar european

În numărul 17 al revistei noastre, autorul acestui articol, o cunoscută figură a economiei franceze, care a avut ocazia să studieze economia timp de ani îndelungați, printr'un strâns contact cu marile bănci și cercurile financiare, a aruncat o lumină asupra cauzelor acestui război din perspectiva expertului economist, încadrându-le în același timp în curentul marilor evoluții istorice. Articolul următor cercetează metodele și șansele războiului economic după cum îl poartă acum trusturile

Atotputernicia societăților holding

În anul 1939, la izbucnirea războiului, trusturile engleze și americane sunt de acord. Constatarea aceasta poate părea cam curioasă dacă ne amintim de exemplu luptele înverșunate dintre Royal Dutch și Standard Oil sau concurența destul de recentă dintre Banca Angliei și Federal Reserve Bank pentru a obține hegemonia financiară. Revoluția lui Hitler i-a împăcat brusc pe acești adversari între ei. Ce e drept, pe când se luptau încă aprig între ei pentru supremația mondială, ei întrebuințau aceleași metode: un etalon aur în lumea întreagă care le face să poată concura contra țărilor străine de peste ocean și să poată cumpăra la prețurile cele mai joase; libertatea cartelurilor și a trusturilor care asigură vânzarea la prețurile cele mai mari; supremația intermediarului și a samsarului asupra producătorului, a financiarului asupra industriașului.

Spre deosebire de aceasta, revoluția naționalsocialistă înseamnă desființarea etalonului aur. Ea dă popoarelor cu un standard asemănător posibilitatea de a stabili prețurile după nevoile producătorilor și de a supune trusturile disciplinei dirijării din partea statului, prin supravegherea materiilor prime, a creditelor și a rezervelor. Revoluția naționalsocialistă înseamnă sfârșitul sistemului „liberal" căruia îi datorește de cincizeci de ani o mică oligarhie financiară, acea bogăție și acea putere „fără de care vieața nu e demnă de trăit". După cum se știe, trusturile, care au luat naștere sub protecția unor bariere vamale înalte, și care avuseseră la început un caracter național accentuat, deveniseră niște „societăți holding". Este adevărat că numeroasele lor filiale sunt supuse individual legilor țării în care lucrează cu un capital propriu, bilanț propriu și consiliu de administrație propriu. Pentru a-și procura capitalul necesar, ele emit acțiuni care însă nu se pot vinde cu una cu două, căci publicul nu le cunoaște bine. Atunci intervine compania holding cu titlurile sale proprii și finanțează societatea afiliată care în schimb îi cedează majoritatea acțiilor sale. De acum compania holding poate concedia în voie pe membrii consiliului de administrație, impunându-i directivele proprii în privința producției, vânzării, prețurilor și rezervelor. Ea domnește astfel în mod absolut peste un sector enorm al producției, distribuției și circulației dintr'o mulțime de țări, cu cele mai diferite forme de guvernare și de legislație, fără ca să se poată spune câte odată de care companie holding depinde cutare sau cutare întreprindere: triumful anonimității e desăvârșit. Un exemplu caracteristic pentru aceasta a fost societatea olandeză Royal Dutch, care lucra în cea mai mare parte cu capital francez, fiind condusă de Englezi și exploatând terenuri petrolifere importante în Statele Unite cu capitaluri new yorkeze. Sau de pildă societatea Standard Oil, care s'a obligat față de Roosevelt să nu furnizeze petrol american Italiei — lăsând această afacere pe seama unei filiale venezuelane a ei, care a executat-o cu ajutorul vapoarelor norvegiene navigând sub pavilionul panamez.

Economia ca armă

Este un fapt cert că statele majore ale Franței și ale trusturilor n'au acordat dela început o prea mare atenție instrumentului militar. În anul 1939, Anglia trimite numai 10 divizii pe teatrul de război din Franța în locul celor 80 de divizii din anul 1917. Iar armata complect mobilizată a generalului Gamelin joacă cărți timp de șase luni sub scutul Liniei Maginot. Statele majore dispun doar de o nouă armă, a cărei eficacitate a fost dovedită de ultimul război și care între timp a fost tratată cu toată atenția: arma războiului economic, blocada.

Cu ajutorul mijloacelor de presiune diplomatice și financiare se va urmări iarăși o mobilizare a vecinilor continentali ca în 1917 contra Germaniei, pentru a lăsa Reichul cât mai repede pradă foametei. Frontul intern german se va prăbuși apoi iarăși dela sine, iar aliații, după o victorie fără luptă, vor avea grijă de astă dată să ia rivalului lor orice posibilitate de refacere.

Dar noul regim se dovedește a fi la pas cu timpul nu numai în domeniul economic. El a recunoscut importanța motorului cu combustiune internă pentru mobilitatea trupei și posibilitățile aviației. El are divizii blindate și flotile de bombardament în picaj. Statele majore aliate plănuiseră un război de poziție, dar planurile lor sunt răsturnate de un război de mișcare. Armata germană ocupă prin patru acțiuni fulgerătoare a) Norvegia, b) Olanda, Belgia, două treimi din Franța, c) Iugoslavia și Grecia, d) și în sfârșit previne printr'o lovitură formidabilă atacul sovietic, punând mâna pe jumătate din potențialul Sovietelor.

Debitorul englez

Statele Unite, în calitatea teoretică de putere neutră, s'au mărginit la început să sprijinească blocada și să dea astfel toată forța de care e capabilă arma economică. Apoi, ca în 1915-1917, ele au trecut la livrări economice, cerând însă plata în numerar, căci își aminteau de datoriile interaliate neachitate. Pe baza clauzei „cash and carry", apoi pe baza legii arendării și împrumutului, Anglia a trebuit să-și transfereze la New York întâi cea mai mare parte a aurului, apoi cele mai prețioase bunuri mobiliare și în sfârșit a fost silită să renunțe la posesiunile sale din Indiile Occidentale pentru nouăzeci și nouă de ani. Astfel, după regulele de joc ale capitalismului, Anglia a trebuit să renunțe rând pe rând la poziția conducătoare a valutei sale, la avantajul ei de pe piața capitalului și la funcțiunea sa regulatoare a prețurilor pentru materiile prime cele mai importante, ca petrolul, cuprul, staniul etc., pentru a amaneta în sfârșit până și bazele puterii sale militare. La fel după cum a propus Anglia în 1940 Franței să o facă parte integrantă a imperiului britanic, tot așa astăzi Anglia este de voie de nevoie pe calea de a se pierde în Uniunea Americană.

Încetul cu încetul și cei dela Londra își dau seama de acest fapt. In Camera Comunelor, deputații pun deschis întrebarea dacă la urma urmelor Anglia nu va deveni pur și simplu un cap de pod al Statelor Unite contra continentului european. Ne-am fi putut aștepta la o eventuală împotrivire a mândriei britanice contra acestui fapt, la fel cum a fost cazul la timpul său în Franța lui Pétain față de propunerile lui Paul Reynaud. Dar Churchill a tăcut.

Statele Unite iau conducerea

Iarna are ca urmare o pauză. Ideea Fuehrerului pare a fi menținerea trupelor în pozițiile lor, aprovizionarea lor la fața locului cu ajutorul Organizației Todt, utilizarea acestor șase luni de așteptare pentru complectarea aprovizionărilor, repararea sau înlocuirea mașinilor mult solicitate și începerea imediată a refacerii economice a continentului după principiile noului sistem economic. Stalin ar vrea să nu-i dea răgaz de odihnă: el își mână fără încetare toate rezervele din Siberia contra pozițiilor germane, în zăpada și noroiul șesurilor largi, dela Oceanul Înghețat de Nord până la țărmul Mării Negre.

Între timp, războiul a creat un front nou. Japonia declară război Statelor Unite. Aspectul se schimbă. Churchill aduce din călătoriile sale la Washington și în Canada vestea că ar fi cedat comanda supremă a războiului în favoarea Statelor Unite. Opinia publică, desorientată de atâtea desamăgiri, nu mai reacționează.

Anglia trece pe planul secundar. Începe faza americană a războiului. Și acum se evidențiază în modul cel mai limpede faptul că acest război nu e un război național sau imperialist de stil vechiu, cu atât mai puțin lupta dintre două mari puteri — Anglia contra Germaniei, ca în 1914—1918 — ci un conflict între două sisteme.

Japonia sfărâmă bariera

Tocmai în locul în care se întâlnesc punctele de sprijin americane din Pacific cu punctele de sprijin britanice din Extremul Orient, se află Japonia cu masa compactă a celor șaptezeci și două milioane de oameni excelent instruiți, disciplinați și înzestrați după sistemul cel mai modern. Dar pe insulele vulcanice ale Japoniei nu se găsește nici fier, nici cărbuni și nici petrol. Pentru a-și putea hrăni populația sa extrem de deasă, Japonia trebue să exporte produse finite, pentru producția cărora îi lipsesc aproape toate materiile prime. Numai China i le poate furniza tot așa ca și pieteie de desfacere atât de necesare. Dar Japonia e despărțită de China printr'o serie de mări, iar aceste mări pot fi dominate din punctele de sprijin engleze. De aceea Japonia este extrem de sensibilă la blocadă. Fără petrolul Californiei și al Indiilor Olandeze, flota sa de război și aviația militară ar fi condamnate la inactivitate. Iar amiralitatea americană se și laudă că în câteva săptămâni va curăți întinderile Pacificului de unitățile japoneze.

Dar din nenorocire trusturile nu se pricep la război; căci în țările în care domnesc ele, interesele furnizorilor de armament au totdeauna întâietate față de interesele soldaților. Furnizorul de armament dispune în primul rând de înaintările în armată în aceste țări. Astfel la Pearl Harbor se repetă surpriza străpungerii frontului în Ardennes. Honkongul și Manila cad în mâinile Japonezilor la fel ca și Dunkerque și Metz pe vremuri în mâinile Germanilor. Grație ocupării Indochinei (un lucru pe care Anglia nu-l va ierta niciodată lui Pétain!) armata tennoului se năpustește asupra Singapurului. Dar după ce se vor deschide barierele britanice dela Aden, Port Said, Malta și Gibraltar, atunci aceasta va însemna că societatea holding anglo-americană scapă din mâini controlul căilor de comunicație maritime ale Oceanului Pacific și Atlantic, precum și ale părții lor medii din Oceanul Indian. Ar fi victoria spațiilor continentale asupra universalismului maritim, a producătorului legat de glie asupra samsarului desrădăcinat, a mulțimilor producătoare și consumatoare asupra oligarhiei financiare ce le exploatează până astăzi.

Dar să nu ne pierdem în speculațiuni, ci să rămânem pe terenul faptelor precise!

→

Un agent motociclist în timpul înaintării în răsărit *Fotografia: Pabel, reporter de război (PK)*

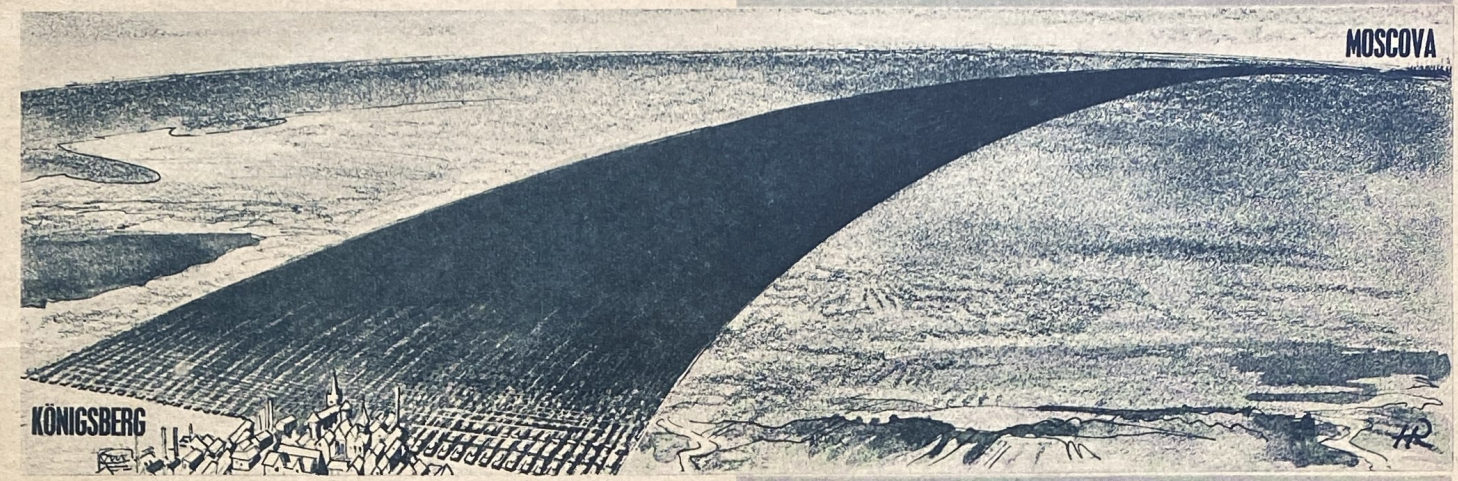

75.000 blindate mijlocii *pot parcurge 1.200 kilometri (aproximativ distanța dela Königsberg la Moscova) cu carburantul pe care îl pot lua vase cu o capacitate de 100.000 t registru, ceea ce face respectiv 150.000 t*

„100.000 TONE REGISTRU SCUFUNDATE“
— oare cât să însemne?

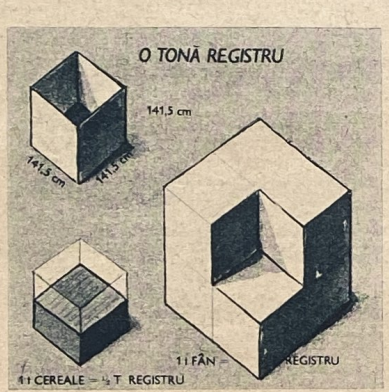

O tonă registru, exprimată în unități matematice, reprezintă capacitatea unui cub cu laturile de 141,5 cm, căruia îi corespunde un volum de 2,83 metri cubi. De cele mai multe ori se pierde o încărcătură mai mare de 100.000 t când se scufundă 100.000 t registru. In cazul zahărului de exemplu, al cerealelor, cafelei, o tonă registru poate fi de două ori mai mare decât tona obișnuită

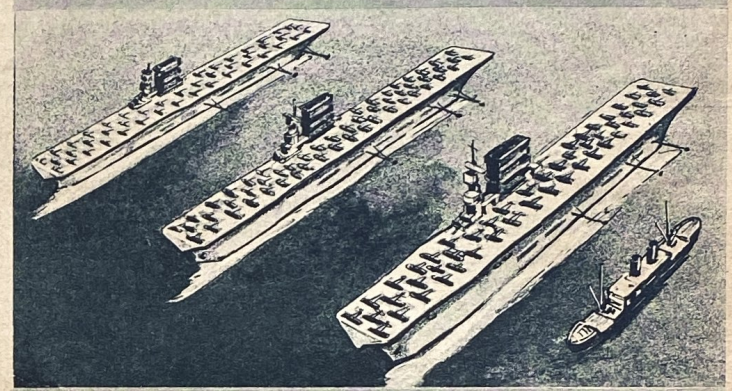

Un mic cargobot de 6.000 t registru *poate transporta 150 avioane de vânătoare, adică tot atâtea aparate cât pot duce cu ele la un loc trei mari portavioane. (Courageous sau Glorious aveau fiecare la bord câte 52 avioane)*

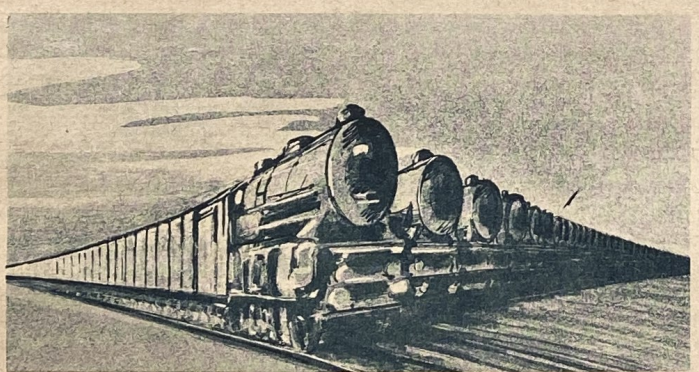

156 trenuri de marfă de câte 60 vagoane fiecare, *în total 9.400 vagoane de tren, ar fi necesare pentru a transporta pe uscat aceeași cantitate (aproximativ 140.000 t) care ar putea fi încărcată în medie în vase cu o capacitate totală de 100.000 t registru*

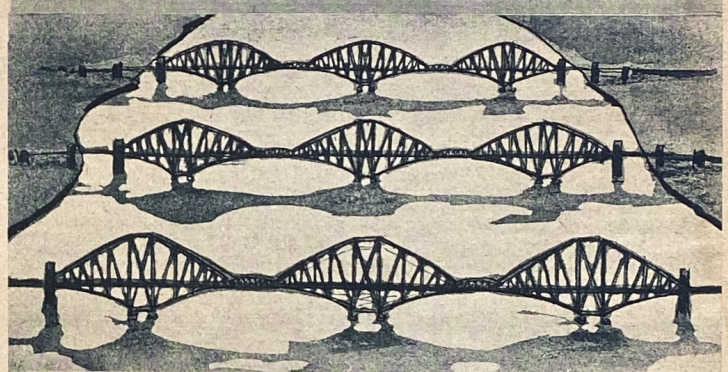

Podul Firth of Forth *e făcut din 50.000 t metal. 160.000 t muniție, prin urmare mai bine de trei ori greutatea acestui pod, pot fi încărcate în vase cu o capacitate totală de 100.000 t registru*

200.000 tone orez *pot fi încărcate în 100.000 t registru. 6 milioane de oameni (cam câți locuitori are Sueda) ar putea să primească din aceasta fiecare, în fiecare zi timp de patru luni, câte un sfert de kilogram de orez*

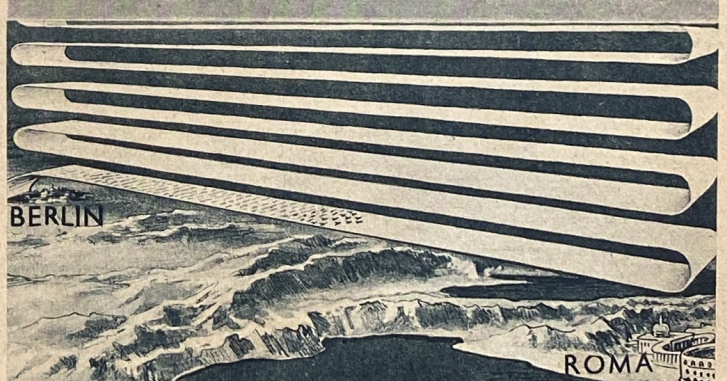

125 bombardiere mijlocii și 75.000 t carburant *pot fi îmbarcate ca încărcătură mixtă în vase cu o capacitate totală de 100.000 t registru. Cu acest carburant, aceste 125 bombardiere pot parcurge distanța Roma-Berlin (1.200 kilometri) de 250 ori dus și întors*

Desenele: Rudolf Heinisch

←

Infanteriști români în fața Sevastopolului

Fotografia: Pabel, reporter de război (PK)

Antiaeriana dela Murmansc. *In ciuda unui foarte des baraj antiaerian, avioane germane de bombardament în picaj deslănțuesc atacul. Această fotografie a fost făcută dintr'un aerodistrugător german, la bordul căruia a luat parte la atac corespondentul nostru*

Patru întâmplări pe frontul Oceanului Arctic

BĂTĂLIA FĂRĂ

În Extremul Nord al continentului european, dela începutul lui Iunie 1941, soldați germani din cele trei părți ale armatei luptă cu un adversar care se apără cu disperare. „Ruta nordică", care duce din Islanda de-a-lungul limitei banchizelor spre Murmansc și Arhanghelsc, este centrul unei bătălii fără pauză. Porturile acestei ultime legături sovietice cu democrațiile anglosaxone bubue ziua și noaptea sub exploziile bombelor de cel mai mare calibru. În nopțile albe ale soarelui miezului nopții, submarinele și avioanele noastre de luptă pregătesc convoaielor inamice în ghiața Oceanului Nordic un sfârșit groaznic. Respingând cu îndârjire prin stâncile tundrei orișice atac, vânătorii de munte germani asigură baza de luptă germană de pe coasta Murman. Colaboratorul nostru, reporterul de război Benno Wundshammer, mijlocește cititorilor „Signal"-ului în patru reportaje prin texte și fotografii o privire în lupta neîndurată pentru spațiul dintre Capul Nordului și Svalbard (Insulele Spitsberg)

I. DE PATRU ORI PE DEASUPRA MUNTELUI ARUNCĂTOR DE FOC

Murmanscul: pâinea cea de toate zilele

Golful Cola cu Murmanscul, orașul cu șantiere Rosta și aeroporturile aviației sovietice, este regiunea de luptă a avioanelor germane Stuka, a aerodistrugătoarelor și a vânătorilor în Nordul Îndepărtat. Corespondentul de război al revistei noastre, Benno Wundshammer, a sburat cu aceste formațiuni în mai multe misiuni și ne povestește aici despre uniformitatea aspră a atacurilor lor a căror succesiune moleșește mereu pe adversar

Harta situației, privitor la reportajul: „Bătălia fără pauză" K. F. Brust

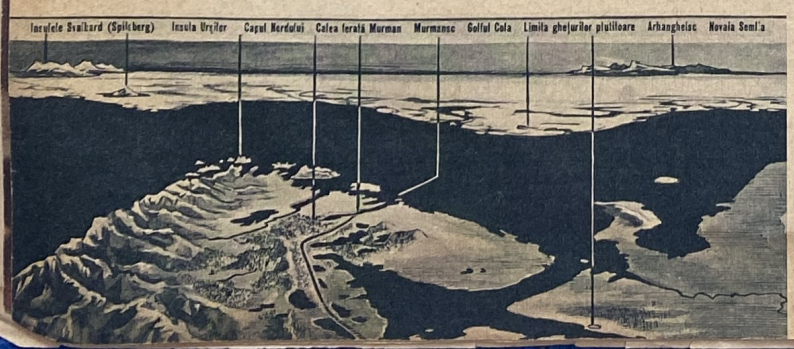

Bombardierele noastre în picaj sboară spre Murmansc! Intr'un arc foarte mare noi cu aerodistrugătoarele le urmărim, micșorând cu repeziciune distanța care ne desparte. Convoiul cerului sboară spre răsărit. În mijloc, ca niște picături întunecate, grosolanele avioane de bombardament în picaj; pe deasupra șerpuesc lanțurile noastre în serpentine împletite. Părțile laterale ale fuselajelor avioanelor noastre, înarmate cu numeroase tunuri, formează cea mai bună apărare contra vânătorilor inamici. Foarte departe, săgeți vijelioase înconjoară formațiunea noastră: sunt vânători proprii, cavaleria flotilei noastre, dornică de luptă.

Un fir galben foarte fin, împletit de mai multe ori, se întinde sub noi prin peisajul melancolic: este șoseaua Rușilor, drumul principal al adversarului, ce duce spre frontul Liza. În curând va trebui să vedem sclipind Golful Cola, iar pe celălalt mal al său ținta noastră: Murmanscul.

Zi de zi, iar în acest anotimp și în timpul nopților, este atacat acest important port de către avioanele noastre de luptă și de bombardierele în picaj cu bombe explozive și incendiare. Noi, aviatorii Murmanscului, numim acest port „muntele aruncător de foc".

Iată Golful Cola. O bandă lată de un albastru pronunțat, care se întinde de-a-curmezișul direcției noastre de sbor.

De cealaltă parte a apei, o pată uriașă gălbuie pătrunde în cenușiul monoton al tundrei: orașul. Golful se lățește și se ramifică. Pe fondul său întunecat recunosc mai multe vase ancorate la distanțe mari între ele. Ele se ridică mult deasupra apei, prin urmare sunt goale. Soarele îl avem în spate, prefăcând geamurile groase dela cabinele noastre în chihlibar luminat la saturație. Apoi începe să erupă dintrodată „muntele aruncător de foc"! Cerul este înstelat cu nenumărate fulgere, în fața noastră stau brâurile dese ale norilor antiaerienei inamice și se întind ca niște plăși ucigătoare între noi și pământ.

Strângem din dinți și ne năpustim în mijlocul focului mortal. Să tot fi fost ca la vreo 30 de secunde grele! Îți ții respirația, te faci că nu vezi și nu auzi primejdia și totuși ești tulburat în întregime. Iată portul cu semnul său cel mai distinctiv „degetul de jurat"! Un cheu de descărcare ce pătrunde până departe în apă și care întradevăr arată ca două degete răsfirate al unui mâini ridicate să jure. Acum, avioanele Stuka se găsesc exact deasupra portului! Parcă s'a așezat pe mine un munte apoi sunt smuls de o vijelie. Aparatul meu se năpustește și el să atace. Ești întradevăr neputincios, o masă apucată de vârtej într'un întunerec fără speranță. Numai undeva departe plutește un gând: o frunză purtată de vânt. Apoi totul trece din nou, doar ne-am redresat!...

Contra vaselor

În timpul nopții, „Ivan" ne face la rândul său o vizită. Sirenele de alarmă vuesc în timp ce noi dormim, iar când ne năpustirăm afară din adăposturi, deasupra terenului plutea o ceață marină umedă, acoperind munții cu o culoare cenușie plină de mister. Stăm în șanțuri și nu vedem decât conturul cioturos al unui mesteacăn pipernicit în abureala umedă. De undeva se aude un bâzâit. Tunurile antiaeriene latră, proiectilele lor se urcă cu șuierat misterios în neant. Apoi se aude sgomotul tremurător al bombelor căzute. Se sparg de stânci.

În ziua următoare era aproape ca și ieri. De astă dată însoțeam aparate Ju 88. Deasupra Golfului Cola, cerul

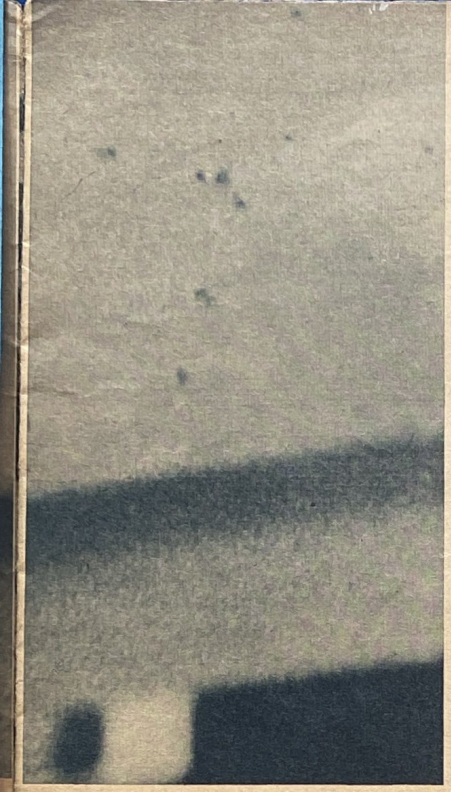

PAUZĂ

se înseninează. Cotim departe spre Nord. Apărarea antiaeriană inamică nu știe încă cum să acționeze contra noastră și de aceea barajele ei sunt prea împrăștiate. Iarăși ne repezim brusc în mijlocul golfului. Bombele avioanelor de luptă se desprind, trei, patru vase de comerț sunt înconjurate de coconari de apă. Un vas se rupe în bucăți, la bordul altuia pârjolesc flăcările. Abia acum își vine în fire „muntele aruncător de foc". Mai înainte ca adversarul să-și poată aduna toată puterea sa de foc noi și dispăruserăm în sbor la mică înălțime pe după înălțimile protectoare.

La înălțimi unde frigul e rece ca ghiața

Ne terminăm treaba noastră zilnică. Întocmai ca ieri, ca alatăieri și ca în toate zilele ne-am aranjat aparatele de oxigen pentru cele mai mari înălțimi. Adversarul încă nu se mișcă cu toate că suntem aproape pe deasupra orașului. Poziția noastră de atac este cât se poate de bună. Venim direct din soare. Chiar prima salvă a patru proiectile grele explodează la vreo 30 de metri lângă aparatul nostru. Culisele morții de foc se pare că se strâng tot mai mult în jurul nostru. Rafalele exploziilor lovesc în planurile avionului ca ciocanele în porți de fier. Ne grăbim să ieșim cât mai repede din această zonă primejdioasă, totuși adversarul nu ne lasă să-i scăpăm din cleștele său neînduplecat. Avioanele de luptă scoboară făcând o curbă bruscă. Ne ținem scaiu de ele. În spatele nostru, cade o ploaie cu fulgere prin norii întunecați ai artileriei antiaeriene și se împrăștie pe „degetul de jurat" și pe instalațiile portului. Când au izbucnit primele incendii noi ne găseam încă departe în Vest.

Ne-am pus ceva în gând

Astăzi însoțim din nou avioanele noastre de bombardament în picaj la atacul asupra Rostei, un oraș cu șantiere, situat la câțiva kilometri la Nord de Murmansc, pe țărmul răsăritean al Golfului Cola. Bombe de cel mai mare calibru căzuseră pe docuri. În mijlocul focului antiaerian lăsăm formațiunea avioanelor Stuka în seama vânătorilor noștri. În timp ce aceștia se îngrijeau să asigure întoarcerea bombardierelor, noi sburăm spre Sud. La locul unde fluviul Tuloma se varsă în Golful Cola se află aerodromul de vânătoare inamic Murmansci.

În pâcla luminoasă de aburi așteptăm adversarul. Stau în spatele mitralierei mele și nu am de făcut decât un singur lucru: să nu las pe nimeni să se apropie. Iată că au sosit! La vreo mie de metri sub noi plutesc pe deasupra umbrelor întunecate trei, patru aparate cu un singur motor. Pornim la atac! Motoarele noastre dudue. Urcăm și scoborîm. Ne scufundăm printre nori, gonim pe deasupra păturilor de ceață strălucitoare și ne învârtim pe deasupra abisurilor căscate. Privesc în spate. Totul este un vârtej și o horă elegantă de lumină și umbră. Parcă nici n'ar fi vorba de moarte.

In luptă aeriană

Îmi amintesc de prima mea luptă aeriană. Era undeva în Franța. Atunci totul era pentru mine ceva nou și de neînțeles. Bubuitul tunurilor îmi părea ca un tunet uriaș, iar secundele dintre viață și moarte erau ca o vâltoare nebună care nu putea fi stăvilită. Acum sunt lucruri cunoscute. Nu putem să spunem că ne-am obișnuit cu ele însă nu ne mai lăsăm așa de ușor surprinși. Mă gândesc puțin la moarte și cred că se exagerează. Primul mort l-am văzut în Polonia și mi-aduc foarte bine aminte că nu era ceva nou pentru mine. Poate că noi am citit prea multă literatură despre războiul mondial. Primii camarazi care i-am pierdut după aceea m'au impresionat mai mult. Mi-aduc aminte de o prăbușire la Skagerrak. Un distrugător inamic trăsese o salvă de artilerie antiaeriană în motorul avionului nostru de recunoaștere. Ajunserăm pe coastă cu aparatul aprins și ne lovirăm de pământ. Nu voi uita niciodată sgomotul strident când foarte aproape de pământ străpunserăm coroana unui copac, repezindu-ne cu sfărâmăturile avionului în pământ. Ceea ce ne-a înspăimântat atunci mai mult a fost liniștea de mormânt după cădere! Singure flăcările pârâiau! Carlinga fusese turtită, iar pe genunchii mei zăcea capul observatorului. Dintr'o rană căscată la frunte se scurgeau pâraie roșii printr'o mască cenușie, împietrită: era fața sa. În Polonia sburarăm ca și când totul n'ar fi fost decât un joc de football sau un interesant matsch de box. Abia mai târziu învățaserăm să prețuim viața pentrucă acum cunoșteam moartea. Iar astăzi îmi vine în minte un lucru ciudat: Negreșit că nimicirea oamenilor este o realitate îngrozitoare. Dar nu este oare și nașterea unui nou om un lucru tot atât de greu și de groaznic? A te naște și a muri înseamnă durere, sânge și neputință de a te ajuta. Între naștere și moarte se află viața noastră.

Victorii aeriene!

Dintrodată tunurile noastre încep să ciocănească, iar cabina este plină de fumul pulberii. Această pâclă înțepătoare te amețește și îți provoacă acel simțământ aproape dureros care este amestecat de groază și bucurie. Sub noi se coboară în adâncuri o rază de foc pâlpâitoare și o parașută plutește liniștită sub norii depărtați mult unul de altul.

Linii albe se țin după noi și cu toate că ele se află departe mă lovesc ca o lovitură de biciu. Unde sunt adversarii? Apăs cu putere pe trăgaciu și săgețile de foc se înfig în spatele unei văi de nori. Ei se întorc iarăși și recunosc după aripile așezate mult spre spate și cabina cocoșată că sunt doi vânători de tipul Aira-Cobra. Aparate americane, care își arată acum părțile lor late: Planuri strălucitoare argintii cu stele ruginii. Trag, până dispar din nou.

Departe înaintea noastră se înșurubează în sus trei vânători inamici. Apoi vin și camarazii noștri. Sovieticii degajează trăgând. În aceeași clipă se ridică și aerodistrugătoarele, trimițând vânătorilor care coboară linii groase de foc. Un aparat roșu, un Curtiss, a intrat în vrile. Aud în rețeaua de radio o voce zicând: „Fii atent la lovirea de pământ!" Un răstimp este liniște și apoi aud o voce calmă, este căpitanul escadrilei: „Ți-ar fi convenit!" Foarte aproape de pământ adversarul s'a redresat. A fost doar o fentă.

Jos la dreapta, patru aerodistrugătoare sunt în luptă cu șase aparate Curtiss și Hurricane. Toate se învârtesc ca nebune. Deodată văd cum un aparat al nostru a intrat în vrile. Motorul drept s'a oprit pe neașteptate. În ultima secundă pilotul mai are timp să-și redreseze aparatul. Când încetase vârtejul, un Hurricane cuprins de flăcări cobora pâlpâind în adâncuri.

Deasupra pământului cenușiu-verde de sub noi, umbrele aburinde mai pribegesc încă, întunecând valurile strălucitoare ale apei Tuloma.

Mari incendii la „degetul de jurat". *Bombe incendiare și explozive de toate calibrele au acoperit portul Murmansc cu foc și fum. Se poate vedea cheul de descărcare întortochiat pe care aviatorii noștri îl numesc „degetul de jurat". La stânga acestuia se află foarte aproape gara. Sus în fotografie, ard instalațiunile șantierului și de descărcare, la stânga acestora, la marginea fotografiei, un mare complex dreptunghiular de clădiri: Palatul G. P. U.-ului. Părți din clădire sunt distruse de bombe*

Bătălia fără pauză →

Pornesc submarinele . . . *Avioanele de recunoaștere germane au descoperit la Sud-Est de Insula Jan Mayen un mare convoiu inamic, care se îndreaptă în viteză spre Nord-Est. Vase de linie, crucișătoare, distrugătoare și corvete inamice formează o flancgardă puternică. Submarinele germane pornesc în larg. Bătălia contra convoiului începe*

II. „ATENȚIE, UNITĂȚI PROPRII!“

Un convoiu anglo-american a fost zărit de avioane de recunoaștere germane, între Capul Nordului și Insulele Spitsberg. Contraacțiunea germană se desfășoară în mod fulgerător

După câteva rapoarte ale avioanelor de informație, noul convoiu e recunoscut. E vorba de un total de 38 de vase de comerț, navigând sub pavilion britanic și nordamerican. Mărimea cargoboturilor variază între 6.000 și 10.000 tone registru. „Rațele urâte“, sau „Ugly Duckling“ cum le zic Americanii, sunt într'un număr neobișnuit de mare. Acest tip de vas are un tonaj de 10.000 tone registru și constitue tipul standard al bastimentelor de ajutor americane pentru Marea Britanie. Vase de linie, crucișătoare grele, distrugătoare și corvete urmează să apere convoiul pe care Englezii l-au botezat „Competent“. In timp ce distrugătoarele și vedetele stau în imediata apropiere a convoiului, unitățile grele s'au desprins spre Sud, pentru a apăra flancul convoiului. O a doua escadră de crucișătoare americane și engleze operează la flancul Nord al convoiului. Timpul e extrem de favorabil pentru inamic. O mare zonă de vreme rea se întinde deasupra Oceanului Înghețat de Nord. Vasele inamice se cred absolut sigur apărate de norii care pe alocuri abia ajung la zece metri înălțime.

În ciuda dificultăților vremii defavorabile, se începe imediat o triplă operațiune germană. Un mare număr de submarine se îndreaptă spre pozițiile ordonate. În același timp pornesc și nave de războiu grele contra convoiului. In afară de aceasta decolează escadrilele avioanelor torpiloare care sunt conduse de navigatori excelenți și care atacă cu toată ploaia măruntă. Situația se desvoltă după planul prevăzut. Apariția flotei germane — anunțată avioanelor germane prin avertismentul: „Atenție, unități proprii în sectorul de atac!“ — face ca marile unități navale inamice să se retragă imediat spre poziții noi. Apărarea inamică astfel slăbită — probabil fiindcă inamicul se bizue pe vremea rea — este risipită de un atac combinat de submarine și torpile aeriene. Se scufundă un crucișător greu, un distrugător și o corvetă. Convoiul se fărâmițează în numeroase grupuri mai mici.

În ziua următoare timpul se înseninează și acum urmează la atac escadrele avioanelor de bombardament, după ce marina a făcut pregătirile decisive. În timp ce submarinele scufundă un număr mai mare de cargoboturi cu un tonaj total de 107.947 tone registru, bombardierele germane scufundă toate celelalte vase ale convoiului COMPETENT în valurile reci ale Oceanului Înghețat de Nord.

Hidroavioanele arată calea. *Avioanele germane de recunoaștere la distanță nu slăbesc din vedere pe inamic. Radiogramele lor chiamă submarinele*

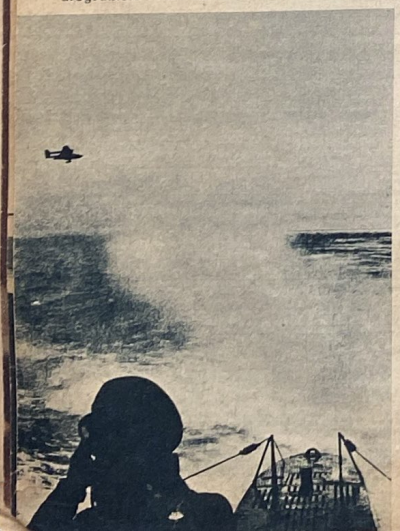

Se trimet unități navale mari. *Navele de războiu germane pleacă dela bazele lor din fiordurile prăpăstioase ale Norvegiei de Nord. In imagină vedem două crucișătoare grele, fotografiate de pe un cuirasat german*

Ochiul vasului de războiu. *Avionul de bord s'a reîntors dintr'o recunoaștere mai lungă din zona de atac și este reîmbarcat de un crucișător greu german*

III. „COMPETENT" SE SCUFUNDĂ ÎN ZONA GHEȚURILOR PLUTITOARE

În rândurile următoare corespondentul de război al revistei noastre, Benno Wundshammer, ne descrie din nou întâmplările sale din timpul nimicirii unui convoiu american, atacat de aviația germană în drumul său spre Arhanghelsc. Convoiul naviga sub pseudonimul „Competent" iar în clipa în care urma să participe la luptă corespondentul nostru de război, el era deja împrăștiat. Benno Wundshammer ne vorbește despre cargobotuțile fugărite și despre nimicirea lor, pentru ca pe urmă să ne povestească cu ajutorul fotografiilor despre întâlnirea sa cu marinarii salvați și cu soldații convoiului

Mai avem doar zece minute. „Spirtul" prețios se scurge în tancurile noastre. Privirile sunt îndreptate către pista de unde, din primele ceasuri ale dimineții, au decolat fără pauză către Nord „lanțuri" de avioane de luptă. Soarele puternic dela amiază pătrunde arzător prin geamurile carlingei. E foarte cald. Un strigăt din afară, demarorul a început să bâzâie și motoarele pornesc duduind.

„Cezari" galbeni și roșii

Suntem ultimul aparat al escadrilei, ultimul aparat al flotilei, care și-a luat sborul spre miază-noapte, pentru a ataca marele convoiu dela Nord de Insula Urșilor. Camarazii noștri din aerotorpiloare întreprind primul lor atac și au obținut cu acest prilej succesul neașteptat: risipirea lui „Competent".

Mă așez comod în „baie" pregătindu-mi mitraliera dublă. După aceea fac legătura radiofonică cu celelalte avioane; ascultăm manevra tactică a escadrilelor dinaintea noastră. Se anunță Cezarii, Antoninii și Idele galbene; timpurile de sbor, direcțiile și plafoanele sunt ordonate, înțelese și înregistrate. Apoi se anunță din nou Cezarul galben: „În fața mea în careul... XYZ un vas de marfă în flăcări. Eu atac!" Sub noi se mai află încă fiordul. Munții stau ca niște culise de culoare albastru deschis pe albastrul întins al apei. Soarele ne însoțește. Câștigăm înălțime și ne grupăm în formațiune. Treptat, treptat se face răcoare. Trecem de Capul Nordului care țâșnește din mare ca un perete amenințător. Din spre Vest sunt mânate spre noi bancuri albe de nori. Ele împânzesc coasta și marea. Kurt strigă: „Benno, avem nevoie de oxigen!" Îmi pun masca de respirație și deschid cele patru butelii cu oxigen. Mai avem de sburat spre Nord încă câteva ceasuri. Timpul se scurge uniform. Ascultăm în aparatele noastre și urmărim lupta camarazilor. Escadrila galbenă își anunță sborul de întoarcere. Acum atacă aparatele roșii, Cezarii, Antoninii și Idele roșii.

„Ordon atacul"

După câteva ceasuri identificăm la orizont câteva pete albastre, care se măresc cu repeziciune. Sunt găuri în nori, de mărime respectabilă: suntem în zona de atac. M'am lungit jos în „baie". Văd un ochiu de apă de culoare albastru închis, iar în mijlocul albastrului o pată albă: primul munte de ghiață. Sunt complect liniștit și totuși încordat în întregime. Toate posibilitățile atacului îmi sunt bine cunoscute și trăite.

De câteva minute trec pe sub mine valuri uniforme. Recunosc cea dintâi urmă a scufundării unui vas: fâșii late și grase de uleiu deasupra apei clare ca cristalul, iar în mijlocul ei plutește un mare câmp de bucăți mici de epave. Văd grinzi, butoaie, un balon de baraj și o barcă de salvare goală. Foarte aproape strălucește un iceberg.

Căpitanul escadrilei se anunță: „Aici Anton — Anton! în față un vas de marfă cu direcția spre Nord. Ordon atacul. Mai întâi să i se dea târcoale!" Ne urcăm puțin. Un câmp de nori nu tocmai compact acoperă marea. Iată-l! Observ deodată o dâră lungă de spumă, iar la începutul ei o pată închisă în mijlocul spărturii de nori pe fondul sclipitor al apei scăldate de soare. Vasul merge în plină vitesă; își schimbă necontenit drumul. Jos străfulgeră. Linii albe se urcă spre noi; totuși degetul palid de cadavru al rafalei inamice se află departe de noi. Căpitanul escadrilei atacă cu „lanțul" său. Avem ordin să rămânem la înălțime și să așteptăm. In cercuri mici ne rotim pe deasupra teatrului de luptă. Văd cele trei avioane repezindu-se să atace. Vaporul face o cotitură bruscă, pufăie ca un smintit și o ia razna pe cât îl țin puterile. Avioanele s'au redresat din nou și se îndepărtează. Câteva secunde mai târziu, deasupra vasului se înalță trei coloane de apă, svelte ca niște coconari.

Capitulare — dar numai în aparență

Coborîm în spirale. Acum putem să vedem mai mult! Recunosc un cargobot de vreo 6.000 până la 7.000 tone. O cutie negricioasă care zace adânc implântată în apă și care se învârtește acum pe loc în timp ce vârtejurile de spumă ale loviturilor de bombe se liniștesc din nou. Un nor alb de fum des izbucnește nestingherit din mijlocul vasului, bărcile sunt lăsate la apă. Echipajul a scos la vedere, la pravă, bucăți de pânză albe luminoase! semnele capitulării. Pe neașteptate văd

Descoperit printre gheţurile plutitoare. *Un bombardament puternic a împrăștiat un convoiu american în Oceanul Înghețat. Vasele fugărite încearcă să ajungă la Arhanghelsc sub protecția limitei gheţurilor plutitoare. Unul dintre ele, despre care se vorbește în reportajul alăturat, este descoperit de un avion de luptă*

Fuga. *Sub bancurile de nori, urma cargobotului fugar se pierde pentru un timp scurt. După aceea dâra de spumă apare din nou. Ceva mai târziu cad bombele, una din ele lovește în țintă. Vasul rămâne pe loc. Avionul de luptă atacator își privește prada mai de aproape*

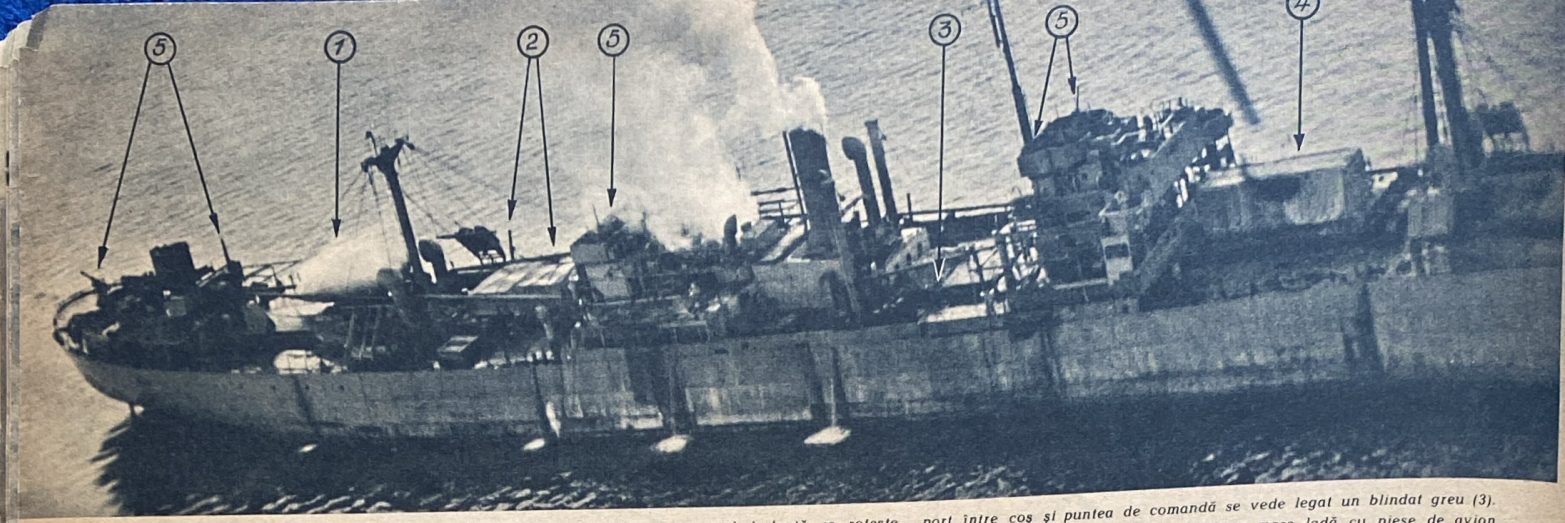

UNUL DIN CONVOIUL „COMPETENT“

Rățușca urâtă. *În sbor la mică înălțime, aparatul de luptă se rotește ca un erete pe deasupra vasului inert și părăsit de echipaj. La bord are o gaură, iar la pupă s'a declarat un incendiu. Este un vas de comerț înarmat, de clasa „Ugly-Duckling“ (rață urâtă), după cum îl numesc Americanii. La pupa vasului se distinge un balon de baraj (1). În fața acestuia, pe punte, se găsesc autocamioane (2). Iar lângă boca-port între coș și puntea de comandă se vede legat un blindaj greu (3). În fața punții de comandă se găsește o mare ladă cu piese de avion (4). La pupă, în mijloc și pe puntea de comandă sunt fixate mitraliere contra atacurilor aeriene (5). În partea din față amenință un tun cu tragere rapidă de cinci foli. Ce-au pățit bombardierii cu un asemenea „vas de comerț“ se povestește în reportajul din aceste pagini*

↑ **Sfârșitul.** *Un sfert de ceas mai târziu prova vasului taie apa sub valuri și cargobotul se scufundă gâlgâind. Coșul mai scoate fum până în clipa în care este îmbrățișat de valurile de ghiață ale mării*

Vroiau să ajungă la Arhanghelsc. *La plecare, aparatul de luptă sboară pe deasupra bărcilor de salvare. Telegrafistul anunță escadrilelor de salvare poziția lor exactă. În timp ce aparatul se îndreaptă spre miază-zi, de pe coasta de Nord a Norvegiei decolează hidroavioane germane pentru a culege pe naufragiați* ↓

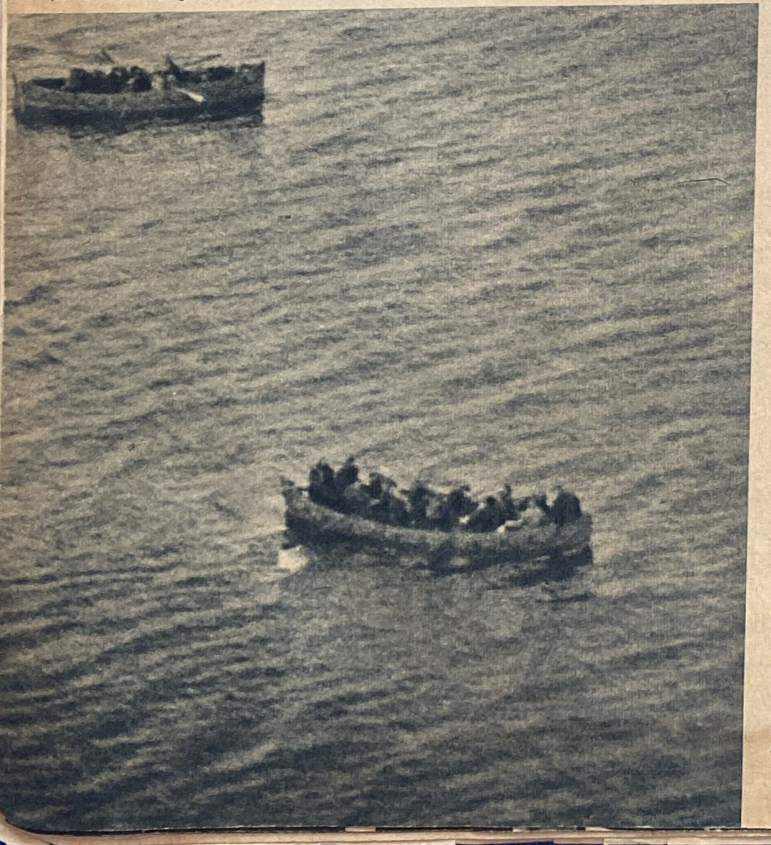

ceva nemaipomenit! Pe lângă peretele spart se coboară o plută; trei oameni intră în ea. O clipă stau și mă gândesc ce-o fi vrând să facă; deodată văd cum dela prova vasului au început să se desfășoare în lungul peretelui niște fâșii late de pânză îmbibată în gudron. Aha, iată un caz interesant! Mai întâi au capitulat, s'au urcat în bărcile de salvare și au așteptat să sburăm înapoi. Iar acum se încearcă să se astupe spărturile pentru a se continua călătoria! În aceeași clipă acționează însă camarezii noștri. Un aparat se desprinde din „lanț“ și se repede să atace dela înălțime mică. Cei trei oameni renunțară la ceea ce-și puseseră în gând.

Foc în aparat

Timp de un pătrar de ceas ne ținem după urmele înguste dintre câmpurile strălucitoare de ghețuri sclipitoare. Descoperim două vase care se găsesc departe, mai spre Nord distanțate la câțiva kilometri unul de altul. În timp ce primul „lanț“ tocmai a plecat spre casă, noi primim dela căpitanul escadrilei ordinul următor: „Cezar-Anton! Cezar-Anton! Atacați vasul care se află la Nord și veniți pe drumul ordonat! Kurt răspunde: „Am înțeles.“

Minutele trec; apoi văd sub mine un vas de marfă vopsit cenușiu; tipul nu poate fi încă stabilit. Marea stă o clipă la dreapta mea și apoi îl aud pe Kurt strigând: „Atenție, atacăm!“ Aparatul nostru „Cezar-Anton“ s'a pus în picaj. Cu amândoi pumnii strâng mitraliera, casc și înghit din plin, pentru a mă elibera de presiunea care îmi apasă în urechi și aștept secundele redresării. Acum!!! Incet, presiunea slăbește și căsnindu-mă să fiu din nou stăpân pe mine încerc să privesc în jos. Cu iuțeala unui gând recunosc pentru o secundă vasul. În momentul următor a dispărut! Acoperit de o explozie formidabilă care a asvârlit până la noi sus o ciupercă uriașă din spumă albă și sfărâmături cuprinse de vârtejuri. Un nor de fum verde ca otrava se rostogolește agale pe deasupra apei. „Lovit! Lovit! Lovit!“ strig eu ca un smintit. Avionul nostru gonește cu o iuțeală nebună, cu o iuțeală ireală. Locul atacului rămâne în spatele nostru. Deodată văd flăcări deasupra mea! Foc în aparat! Nu mai știu cum m'am ridicat; în orice caz se vede că s'a întâmplat foarte repede. Datorită căldurii extrem de mari a iuțelilor tirului modern, muniția mitralierei — lucru foarte rar — s'a aprins. Cu ajutorul mănușilor, cârpelor și mâinilor reușim să stingem flăcările. Abia după aceea privim spre Kurt care a observat totul și totuși e stăpân pe aparat.

Acum întoarce mașina pentru a ataca dela înălțime mică, iarăși mărim vitesa. Valurile strălucesc atât de aproape de noi încât parcă le poți atinge cu mâna. Acolo se află vasul! Neînchipuit de mare! O ladă uriașă galbenă-cafenie. Pe puntea dela pupă a izbucnit un incendiu. Văd în partea dinapoi a vasului un balon de baraj, pe punte camioane, blindate și armament care constă dintr'un tun și patru mitraliere. Cu iuțeala unui fulger vaporul a dispărut din nou. Când ne-am repezit pentru a doua oară asupra lui, tocmai se îndreptau bărcile de salvare spre noi. Trecurăm ca o vijelie atât de jos pe deasupra lor, încât oamenii dela rame de pe bancurile bărcii își feriră capetele la o parte.

Aproape că nu mai aveam benzină...

Trebue să ne întoarcem neapărat. Drumul înapoi este lung. Suntem uzi de sudoare și când Kurt se întoarce odată spre noi, văd cum i se scurge apa în picături, pe ochi, pe nas și pe obraji. Heinz își șterge fața. Închid robinetele buteliilor cu oxigen abia acum, căci mai înainte nu avusesem timp. Suntem la o depărtare de peste 400 mile marine de coastă. Sburăm în noaptea albă a soarelui din miezul nopții.

Sub noi marea strălucește ca o masă de aur. Pe cer s'au adunat nori cirus de culoare trandafirie. În față se găsesc bancuri uriașe de negură, care ne barează întoarcerea. Urcăm și alunecăm pe buclele lor spre Sud. Albul luminos al norilor s'a transformat într'un violet întunecos. Din când în când soarele sparge pătura de nori și pictează pe covorul întunecat de sub aripile noastre, fără sgomot, mici puncte de lumină. Acest sbor spre casă este în singurătatea lui stranie de o măreție covârșitoare.

Telegrafiștii noștri stau încontinuu în legătură cu aeroportul de bază. Ne controlăm ceasurile. Benzina e pe sfârșite, trebue să coborîm. Ceața ne înconjoară încă odată, ca niște prosoape ude și apoi ajungem în catul următor al cerului. Sburăm printre nouri de ploaie de culoarea plumbului. Sub noi se sbate o mare agitată, luptându-se cu o grindină scurtă ce pârâie ușor. Două aparate anunță că sboară acum numai cu un motor pentru a economisi combustibil. Ni se pare mereu că distingem în fața noastră coasta: nu sunt însă decât locuri întunecate de ploaie în marea nesfârșită. Totuși am ajuns deasupra coastei într'un moment când aproape că nu mai credeam că vom reuși. Aparatul nostru rulează și în timp ce larma motoarelor se mistue, săr jos; în sfârșit am pământ solid sub picioare.

SALVAȚI!

Iată echipajul cargobotului american „Carlton" de 6.000 t, proprietatea Companiei de Navigație Lykes Brothers, portul de bază Noul Orleans. *Vasul a fost avariat dintr-un convoiu plecat din Revkjavik spre Murmansc, lângă Insula Jan Maven, de către avioane de luptă germane și a trebuit să se reîntoarcă, lăcând apă, în Islanda. Fiind reparat, „Carlton" a plecat cu „Competent" cu destinația Arhanghelsc. El a fost lovit la mijloc de torpila unui submarin german. În sala mașinilor a explodat o căldare, omorînd două persoane. După 15 minute „Carlton" se scufundase împreună cu încărcătura sa de arme și muniții. Echipajul a fost salvat în cursul zilelor următoare de către hidroavioanele germane de salvare. În fot. vedem numai o parte din echipajul compus din 41 de membri. Restul echipajului, când a fost făcută fotografia, se găsea în drum spre lagărul de internare. Reporterul de război Wundshammer, a interogat pe câțiva din membrii salvați. Iată se spun aceștia:*

Roy Hansen, Norvegian, naturalizat în Statele Unite, căpitanul vasului „Carlton". *„La ora 8 și 10 minute dimineața ne-a lovit pe neașteptate o torpilă. Bărcile de salvare erau făcute fărîme, așa că ne urcarăm în plute. După câteva ceasuri au apărut pe neașteptate din pâcla unei ratale de ploaie câteva hidroavioane germane. Ele au culeș pe rând echipajul meu, revenind la intervale de mai multe ceasuri de cinci ori. Să spuneți, comandanților dvs. că eu sper să văd marinarii germani tratați la fel în Statele Unite"*

Walter Stankiewieczy, 1816 Harford Avenue, Baltimore, Maryland, marinar: *„În timpul sborului, Nemții ne-au dat pulovere și treninguri ca să ne schimbăm. Apoi ne-au îndopat cu biscuiți. Eram de altfel înghețați pe jumătate. Era primul meu sbor și a fost extrem de interesant. Ședeam la botul bombardierului și în jurul meu erau numai geamuri. Tot timpul îmi venea poftă să trag în dreapta și în stânga cu mitraliera din fața mea."*

Walter Feldheim, 1810 Broadway, Baltimore, Maryland, inginer secund: *„Tocmai îmi terminasem gustarea. Explozia a fost îngrozitoare. La început a ars, pe urmă au sărit în aer căldările. Din tancurile de jos au țâșnit vâne groase de uleiu inundând totul. Cabina mea din sala mașinilor era complect distrusă și forma un morman răvășit de sfărâmături. Numai în mijlocul mesei stătea aproape neatinsă o fotografie a nevestei mele. O luai cu mine și plecai în fugă spre bărci."*

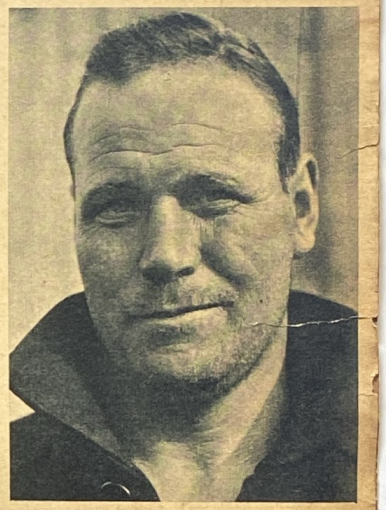

Otto Paulsen, 25 Garden Street, Roslyn-Hts New York, șef de tun: *„Fac parte din USA-Navy și sunt soldat sau mai bine zis „gunner". Tunul meu se găsea în partea din față a vasului. Tocmai pândeam pe aviatorii germani. Yes sir, iată ce „job" aveam de făcut. Prea târziu, văzui la vreo 150 de yarzi, periscopul unui submarin. Torpila ni se implântase între timp în burtă. După ce ne găseam în bărci, submarinul a apărut la suprafață pentru puțin timp, ne-a înconjurat și a dispărut din nou."*

Theodore Kristyor Geir, Edinburgh North-Dakota, mitralior: *„Nici eu nu sunt marinar, ci fac parte din USA-Navy. Nu primim premii ca ceilalți, ci trebue să ne mulțumim numai cu solda. Fuseserăm îmbarcați pe „Carlton", cinci: patru „gunneri" și un semnalizator, care trebuia să înregistreze ordinele conducătorului convoiului. Nici n'am mai avut timp să tragem."*

Roland M. Donough, 1752 Eastend, Cleveland, Ohio, marinar: *„Mai întâi a venit un mic hidroavion german. Cu hainele pe mine, am înnotat spre el, dar n'am putut să fiu luat la bord, deoarece sunt prea gras și nu încăpeam prin gaura de intrare, așa că a trebuit să înnot înapoi, așteptând până a venit un hidroavion mare. Pantalonii de pe mine mi i-a dat un aviator german"*

Vernon Frank, Philadelphia, Pensilvania, ofițerul al treilea: *„Aceasta a fost prima și ultima mea călătorie pe mare. Sunt de altfel inginer electrotehnician și nu de mult m'am făcut marinar, deoarece aceste călătorii sunt plătite cu mari premii speciale. Am acasă soție și mă bucur că pot să-i scriu"*

Fred Frommelt, Baltimore, Maryland, bucătar: *„Inginerul șef tocmai îmi comandase câteva ochiuri. În timp ce le aduceam în sala de mâncare, s'a auzit un șgomot puternic, ofițerii au șburat de pe scaune. Am pricepu cu toții ce s'a întâmplat, nu de geaba plătește societatea noastră atâția dolari"*

Bătălia fără pauză →

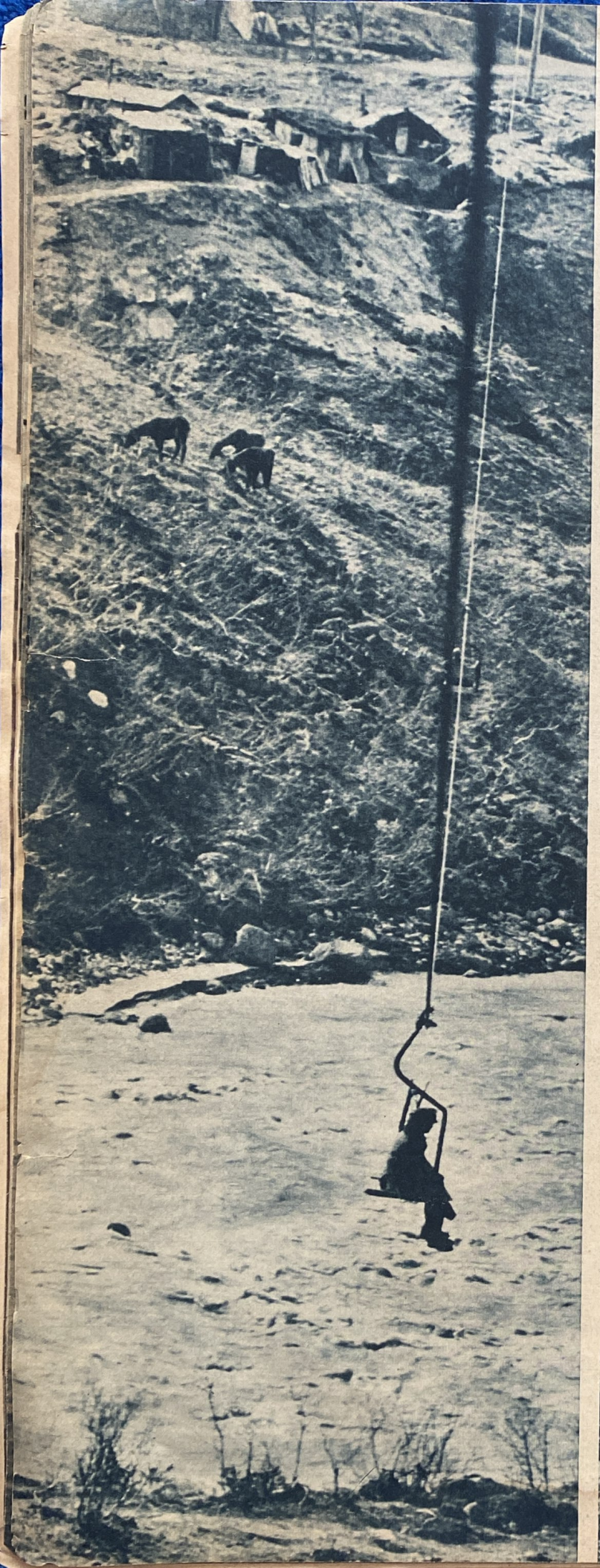

Dincolo se află Sovieticii. *Un mic război nemilos se desfăşoară fără pauză în labirintul de stânci al frontului Liza. Fotografia a fost făcută dintr'o bază de luptă, arătând înălţimea din faţa noastră, ocupată de Sovietici. Se pot distinge foarte bine punctele întunecate ale cazematelor şi cuiburilor de mitraliere. Schimburile trebuesc făcute printre stâncile golaşe, astfel că toată ziua şi noaptea stau de pândă de ambele părţi buni ochitori pentru a stânjeni acest schimb. Sunt unii vânători de munte, care în ultimele luni au reuşit să „doboare" vreo 60 de inamici, pentru a aminti numai de victoriile lor omologate*

IV. TERENUL DE LUPTĂ: PEISAJ SELENIC

În timp ce submarinele germane, dar mai ales aviaţia îşi îndeplinesc pe frontul Oceanului Arctic misiunile lor zilnice, pe frontul de pe uscat dela Murmansc luptă de luni de zile camarazii lor, vânătorii de munte, pentru cea mai mică bucăţică de pământ — şi pentru scopuri înalte. Ei acoperă baza de operaţii a aviaţiei şi a marinei de război

Între graniţa finlandeză dela Petsamo şi adâncitura Golfului Cola, la capătul căruia se află Murmanscul, se grămădesc într'o succesiune nesfârşită spinări crestate de munţi care coboară mereu din spre miază-noapte spre miază-zi, prin urmare transversal pe direcţia de atac naturală asupra Murmanscului. Acolo sus nu creşte niciun copac, niciun tufiş, iar stâncile crăpate şi roase de ape sunt acoperite în timpul verii scurte numai de muşchiul sărăcăcios al tundrei. Această regiune de operaţii posedă numai un singur drum de aprovizionare: Drumul Oceanului Îngheţat, care duce dela Golful Botnic spre Petsamo. Aproape opt luni din an această arteră subţire de comunicaţie se află expusă viscolelor năprasnice a căror troieniri ating adesea o înălţime de şapte metri.

În timpul campaniei fino-sovietice din 1939, Bolşevicii au încercat cu toate mijloacele să facă săritura atât de dorită spre apele deschise ale Atlanticului şi spre minele dela Petsamo. Rezistenţa eroică a micii armate finlandeze a zădărnicit însă toate aceste încercări de atac.

Astăzi, în acest spaţiu luptă diviziile germane de munte. Fără pauză, pe orişice vreme, are loc în munţi prăpăstioşi şi văgăuni un război în miniatură nemilos în care se disting Stirienii, Carintienii şi Tirolezii. Adversarul cunoaşte această regiune până şi în cele mai mici cute de pământ, deoarece până la izbucnirea războiului era un teren de exerciţii pentru trupele sovietice.

În acest sector al frontului lunile reci ale iernii polare au adus cu ele multe greutăţi. La aceasta a mai venit şi întunerecul acestui anotimp întrerupt doar de câte o lumină palidă, cenuşie ce ţinea numai câteva ceasuri pe zi. Tocmai în această vreme, când pătura înaltă de zăpadă era favorabilă pentru mişcările ofensive, Sovieticii s'au folosit mereu de brigăzi cu reni şi batalioane de skiori pentru a exercita o presiune asupra extremei nordice a frontului german din răsărit. Ultimul lor atac mare s'a desfăşurat în lunile Aprilie şi Mai ale acestui an. Venind din spre Peninsula Pescarilor, mai multe brigăzi de marină sovietice, excelent înarmate, au debarcat în mai multe locuri pe ţărmul Golfului Liza, în timp ce simultan cu aceasta puternice forţe inamice venite din Sud încercau să răzbească spre Nord. După lupte lungi şi foarte sângeroase adversarul intrus a fost nimicit în cea mai mare parte, iar restul a fost aruncat în Oceanul Îngheţat. Adversarul a lăsat pe câmp, numai în sectorul unei singure divizii germane, peste 8.000 de morţi.

Vânători pe deasupra Golfului Liza. *La bazele de luptă situate pe frontul Liza, în peisajul acoperit cu stânci de pe coasta Murmanului, nu se poate ajunge decât cu greu. Adesea acest drum nu-l pot face nici măcar cătării, credincioşii însoţitori ai vânătorilor de munte. În acest caz se recurge la ajutorul unui funicular care transportă pe front oameni şi material*

Amplasarea şi punctul de reper. *Tunurile uşoare de munte ale vânătorilor noştri sunt un important ajutor în lupta contra Sovieticilor. Adesea e nevoie de sforţări supraomeneşti pentru a se pune în poziţie de tragere un asemenea tun deşi e demontabil* ↓

SFÂRŞIT

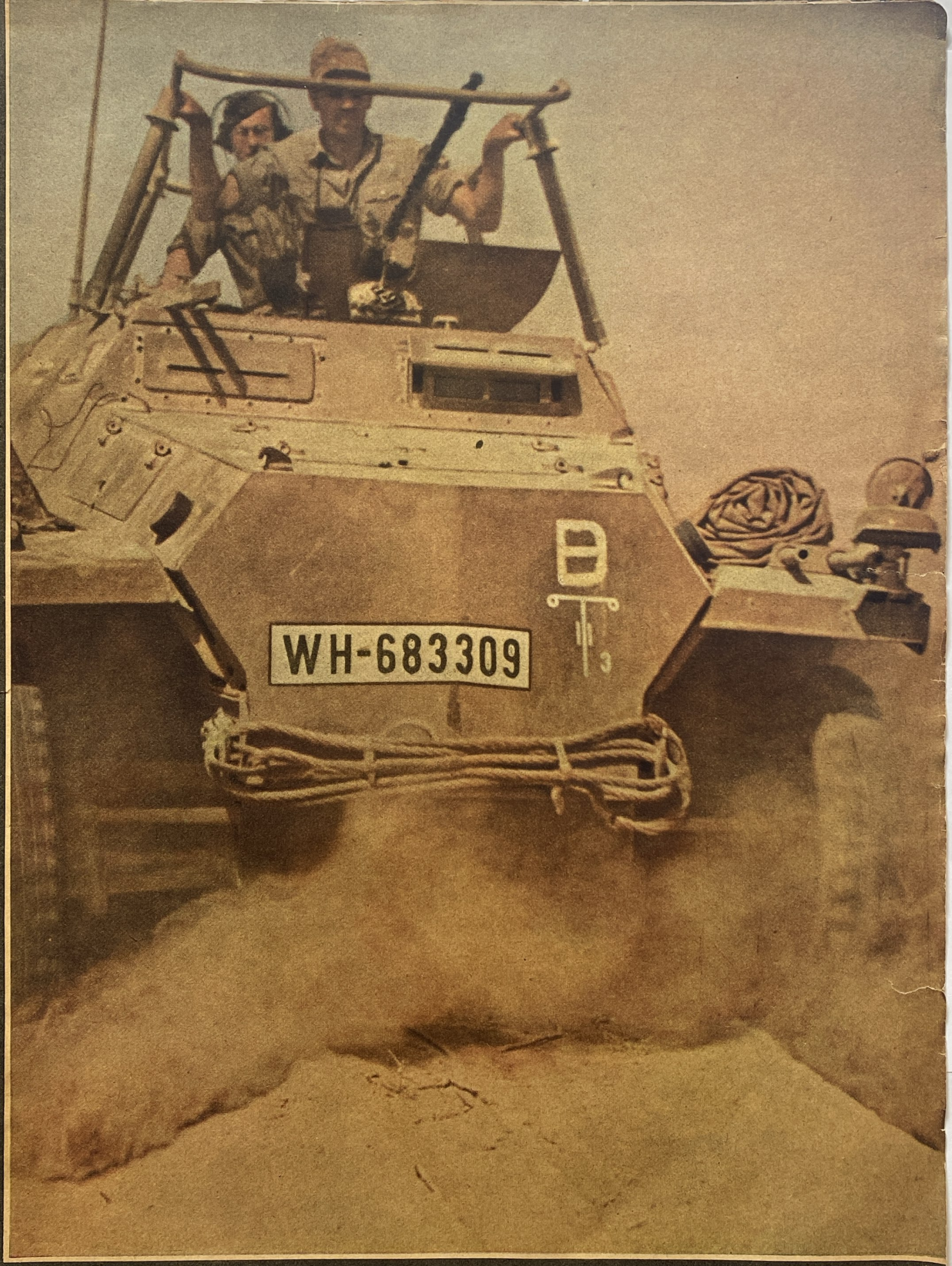
WH-683309

Baterie grea executând trageri directe

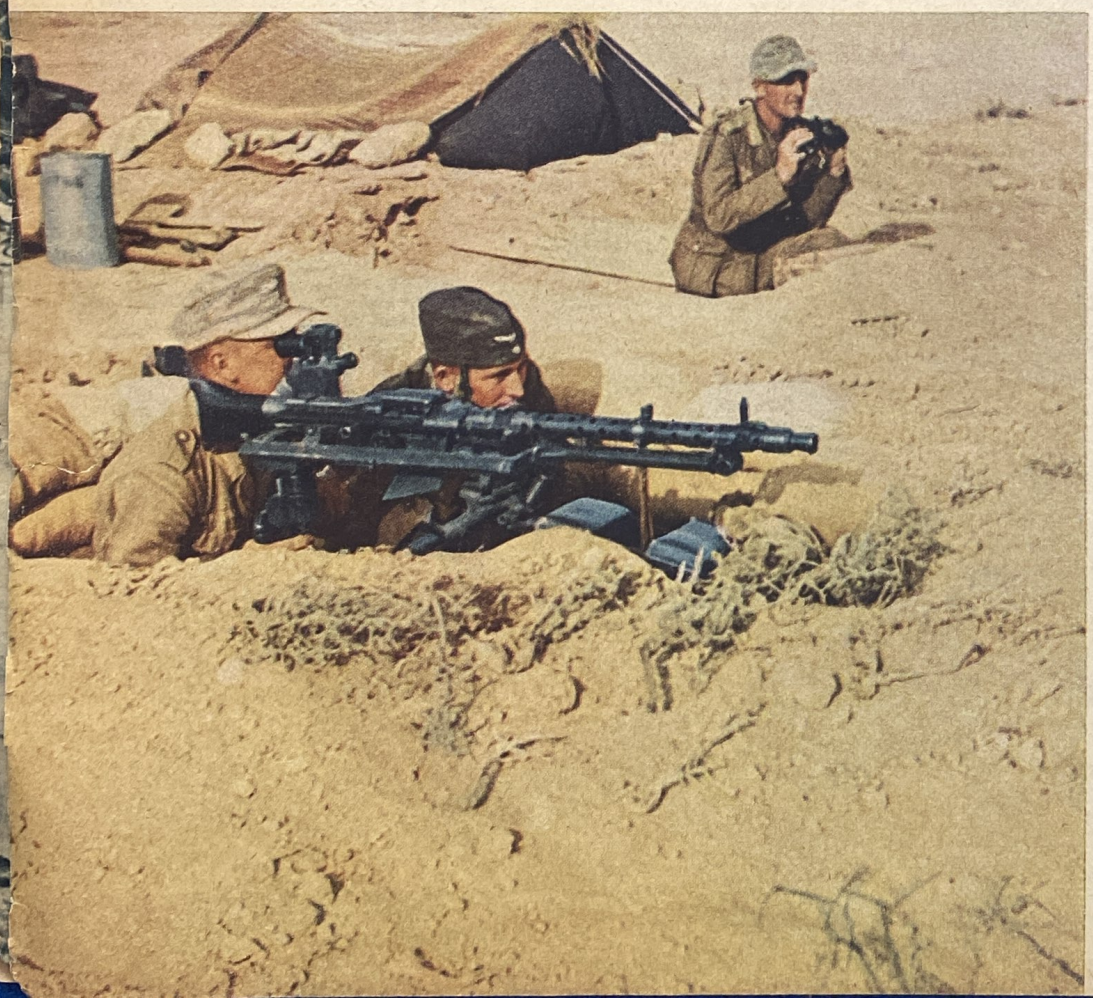

In fața inamicului

Fotografiile:
Valtingojer, reporter de război (PK)

Mitralieră într'un post înaintat

In Africa

Au sosit întăriri. *Razele soarelui african pătrund prin bocaportul de abia deschis şi cad pentru întâia dată pe blindate şi tunuri antiaeriene. Gruea va ridica imediat primul tanc. Tot cu acest transport au sosit şi trupe obişnuite cu luptele, după cum se vede din multele inele albe de pe ţeava tunului din faţă; fiecare indicând doborîrea unui avion inamic sau distrugerea unui tanc*

Priviţi la cele două pagini următoare

In căutarea inamicului. *O motocicletă cu ataş şi un car de recunoaştere blindat în deşert*

Fotografia: Tritschler, reporter de război (PK)

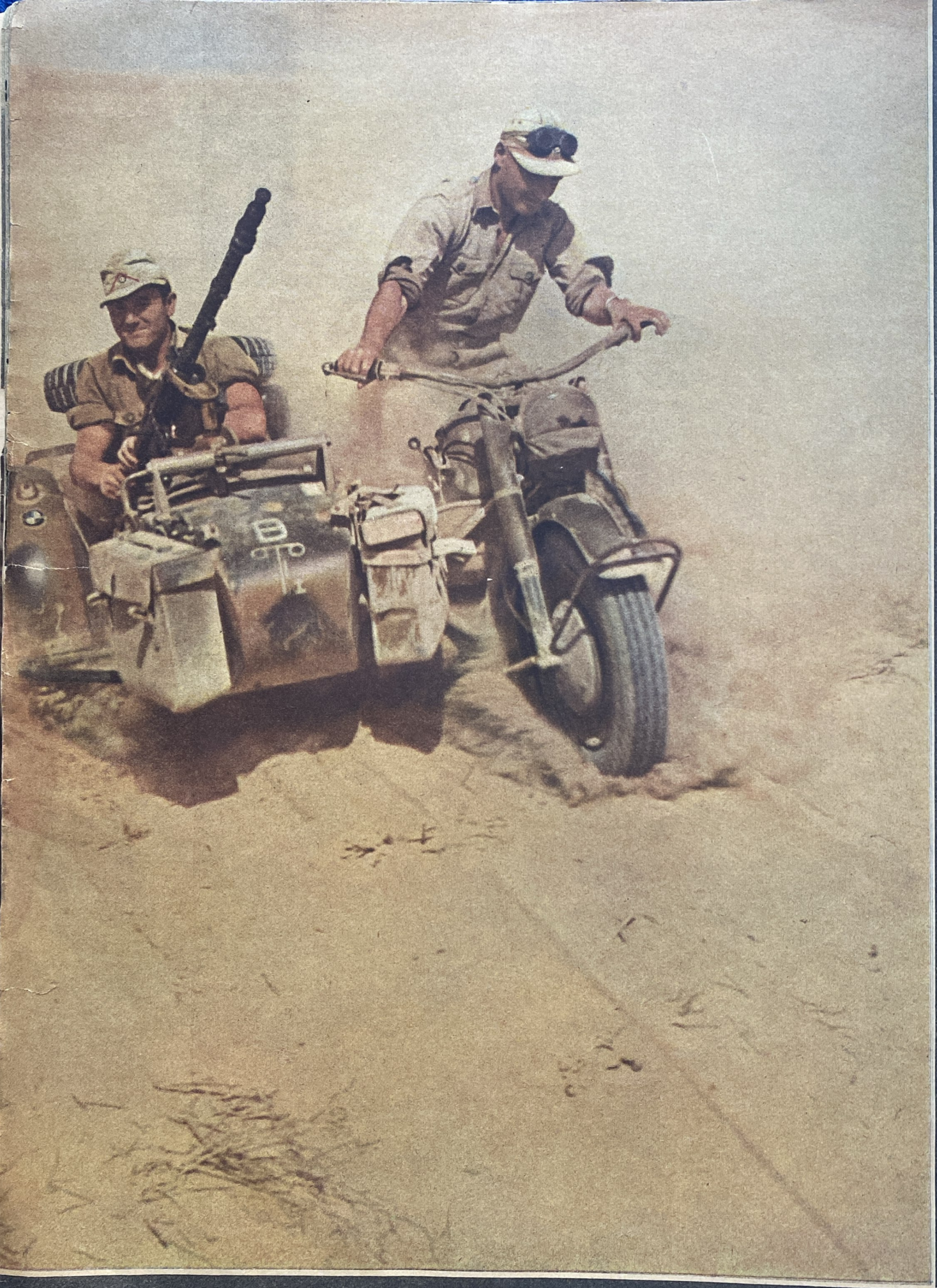

TANCURI, VENIND PE NEAȘTEPTATE

Cum turbură armata blindată a mareșalului Rommel planurile de război din Downingstreet

De general de brigadă Theiss

Importanța luptei din răsărit pune evenimentele de pe alte teatre de război pe un plan cu mult inferior acestei mari bătălii decisive, cu toate că între ele există o legătură foarte strânsă. Că și operațiile din Africa de Nord formează o contribuție esențială la terminarea victorioasă a campaniei împotriva Sovietelor, se recunoaște sporadic abia de când aceste lupte nu se mai desfășoară în Libia, ci în Egipt. Mai înainte, Libia era considerată ca un teatru de război ocazional al Britanilor și ca un al „doilea front" complect lipsit de sens.

Nu era însă cazul. Ba dimpotrivă: războiul din Africa de Nord era de foarte mare importanță încă din primul moment. Faptele lui Rommel sunt uluitoare nu numai ca victorii, dar și pentrucă ele au dus și la sdrobirea celui mai mare, sau poate celui mai primejdios plan al adversarului.

„Marele plan" al lui Churchill

Armistițiul dela Compiègne a creat pentru Anglia o situație complect lipsită de orice perspectivă. De aceea lumea întreagă nu a înțeles cum de a respins Anglia propunerea de pace a Führerului. De altfel, un cuvânt necugetat al lui Churchill a trădat atunci planurile și speranțele sale viitoare. Premierul englez a spus că victoria finală atârnă de atitudinea a trei mari puteri: Statele Unite, Statele Sovietice și Italia. În ce privește ținuta dușmănoasă a potentaților din Statele Unite nu se îndoia nimeni; dar între Soviete și Germania existau tratate economice, care excludeau o atitudine ostilă, iar Italia intrase în acel timp în războiu împotriva Angliei. La ce a făcut atunci aluzie Churchill?

Până la terminarea campaniei din Balcani, Anglia fusese de părere că va câștiga și acest războiu, întocmai ca primul război mondial, prin blocada contra Germaniei. De îndată ce armata germană a bătut însă pe aliații din Europa ai Angliei, Englezii urmau să blocheze întreaga Europă. Ca atare, era necesar pe uscat un front dela Oceanul Înghețat de Nord, peste Uniunea Sovietică și Asia Mică și până în Mediterana, iar pe apă, această blocadă trebuia instituită dela Capul Nordului până spre Gibraltar și Mediterana. Pentru stăpânirea complectă a Mediteranei era totuși nevoie de eliminarea Italiei sau cel puțin de ocuparea întregii coaste nordafricane. Libia și posesiunea franceză colonială din Vest, rămâneau așa dar ca niște mari goluri care trebuiau astupate. Pentru aceasta Anglia a crezut că va fi suficient să amenințe Italia pentru a o constrânge să depună armele, ori să ajungă la o angajare a forțelor germane pentru sprijinirea aliaților italieni. Prin izbucnirea războiului din Balcani urma să se retragă Germaniei alte puternice forțe care să se uzeze în acest greu războiu din munți. Dacă ar fi reușit această împărțire a forțelor germane, atunci urma ca puterea sovietică, care terminase între timp înarmarea, să cadă în spatele Reichului. Acesta era marele plan al lui Churchill, plan prin care își da țara și Europa pe mâna bolșevismului.

Dar Churchill n'a ținut seamă de două realități: Loialitatea Italiei față de alianța încheiată cu Germania, sub conducerea hotărită a lui Mussolini și vigoarea spadei germane.

Teatrul de luptă Africa de Nord

În August 1940, forțele italiene au asaltat fortificațiile de graniță ale Britanilor din Egipt, cucerind orașul Sidi El Barani, situat la 90 km dincolo de frontieră. După respingerea unui contraatac dat de forțe motorizate engleze în Octomvrie, inamicul a adunat în Egipt puternice forțe superioare. La 8 Decemvrie 1940, generalul Wawell și-a început marea sa ofensivă prin care a reușit să cucerească, în trei luni de zile și după lupte grele, o parte din Libia și din Cirenaica. Această primă victorie a armelor britanice a fost considerată de Anglia ca o performanță deosebită, care lăsa în umbră toate evenimentele de până acum ale războiului. În realitate nu putea fi vorba de o performanță strălucită, căci Wavell își atinsese ținta numai în parte și pe lângă aceasta sub anumite ipoteze, care puneau acest succes într'o lumină cu totul nouă.

Având-se în vedere superioritatea covârșitoare a forțelor blindate cât și superioritatea vizibilă aeriană a Englezilor și în sfârșit stăpânirea mării atât de importantă pe acest teatru de război, luptele nu puteau să se desfășoare altfel. Deși desavantajate, trupele italiene tocmai acum și-au arătat toată vitejia; rezistența lor a făcut ca mult trâmbițata „ofensivă fulger" a lui Wavell să înainteze pe zi, în medie, numai 6 km, Italieni câștigând prin aceasta timpul necesar pentru apărare. De aceea apărarea Bardiei va fi pentru totdeauna o pagină de glorie din istoria Italiei noi.

Încă pe la sfârșitul lunii Martie 1941, care de recunoaștere răslețe ale corpului expeditionar din Africa au venit în contact cu Britanii lângă Golful Sidra. Curând după aceasta, forțe germane și italiene au cucerit Agedabia și apoi generalul Rommel s'a pregătit de atac. Cu primele forțe ale corpului său, el a ieșit la 1 Aprilie 1941 din această poziție, a izgonit în timpul scurt de zece zile pe Britani din Cirenaica, intrând în posesia fortificației egiptene dela frontieră. Pentru micșorarea acestei victorii germane, Englezii au vorbit despre o superioritate inamică, totuși adversarul, încercuit în fortăreața Tobruc, era din punct de vedere numeric mai puternic decât întreaga forță de care dispunea Rommel. Această precizare este necesară pentru a se da în vileag acțiunea fără seamăn a lui Rommel. Fără să fi avut prilejul să cunoască câtuși de puțin zona tropicală, Rommel a învins un adversar superior și mândru de experiențele sale căpătate la tropice, în ciuda furtunilor violente de nisip și a unor marșuri în medie de câte 42 km pe zi. Decizia a căzut odată cu pierderea portului din deșert, El Mechili, care era apărat de mai bine de 2.000 de Britanici și a fost asaltat de 8 blindate germane.

Armata germană a sdrobit însă totodată și grandiosul plan adversar din Balcani. Aici, Iugoslavia a fost silită în 12 zile să depună armele, iar în cele zece zile următoare a fost ocupată Grecia. Germania a cunoscut marea primejdie care o amenința din spre

Un episod în pustiu

Blindatele germane se reped asupra unei coloane de camioane adversare care fusese identificată și de bombardiere. Coloana este atacată și primele lovituri descoperă o taină: Loviturile rup scândurile și învelișul de pânză de pe camioanele de transport și iarăși scânduri și învelișuri și totul nu este decât o șotie. Sub protecția acestora o unitate blindată engleză vroia să execute o importantă schimbare de marș tactică și un răstimp ea urma fie luată drept o coloană pașnică de transport

Desenul: Hans Liska, reporter de război (PK)

răsărit și nu putea decât să o întâmpine cu toată puterea. Pentru a ușura pe Soviete, noul aliat, Anglia a atacat în Libia din nou.

Încă din lunile Mai și Iunie 1941, au urmat atacuri date de forțe superioare pe frontul dela Solum, totuși ele au fost respinse de fiecare dată. Abia atunci a recunoscut Anglia că nu poate să bată pe Rommel decât numai dispunând de o superioritate covârșitoare. În acest scop ea a concentrat în câteva luni toate forțele ce îi stăteau la dispoziție în domenioane și forțele blindate de pe insulă care i se păreau de prisos. În același timp ea primi dela Statele Unite, care nu intrase încă în război, un bogat material de război suplimentar.

Victoria e de partea celui mai bun strateg

În Noemvrie 1941, aceste mase — după datele engleze ar fi fost vorba de 650.000 de oameni — au pornit la atac. Marea Britanie era atât de sigură de victorie încât a inaugurat ofensiva cu aclamații timpurii. Obiectivul, spuneau Englezii, ar fi nimicirea forțelor germano-italiene din Libia. Dar și Auchinleck, care luase între timp conducerea armatei a 8-a britanice, înlocuindu-l pe Wavell, n'a putut să-i smulgă lui Rommel, inițiativa. Iar când a anunțat că a reușit să-l împresoare, Rommel s'a îndreptat spre Egipt. Aici, în timp ce aștepta atacul acestuia, Rommel se abătu spre Vest, iar când Auchinleck credea că l-a nimicit, el porni din nou la atac, respingându-i pe Englezi atât cât i se păru lui necesar, pentru ca fiind într'o poziție bună să se pregătească pentru noi lovituri.

A fost o trezire foarte neplăcută din beția victoriei. Liddell Hart, probabil singurul specialist mai serios britanic, în materie de tancuri, compară operațiile lui Rommel cu munca precisă a unui renumit chirurg, afirmând că din partea Englezilor nu i s'a opus decât o șarlatanie medicală. Un alt critic a afirmat că, în ce privește intențiile în domeniul utilizării forțelor blindate, Anglia s'ar afla în urmă cu 25 de ani. S'a încercat să se câștige cursa, declara ironic un al treilea, jokeul alergând în urma calului. Această înfrângere a redus la tăcere și în Anglia părerea că trupele britanice ar fi superioare din punct de vedere calitativ, că ar avea o conducere mai bună și un moral superior. În ciuda aducerii altor întăriri, Auchinleck s'a arătat a fi îngrijorat față de viitoarea decizie și s'a îngropat pentru apărare în dosul unui mare câmp de mine.

În luna Mai 1942, Rommel a pornit din nou la atac, a sfărâmat armata 8-a britanică într'o bătălie de mișcare în pustiu, a cucerit într'o singură zi Tobrucul, izgonind pe adversar nu numai din Libia dar respingându-l până dincolo de Solum, Sidi El Barani și Marsa Matruc, până la El Alamein, Termopilele egiptean. În această campanie, mareșalul Rommel s'a întrecut pe sine.

Odată cu aceasta au dispărut și speranțele Angliei că va recuceri Libia. Anglia n'a putut să-și lărgească stăpânirea în Mediterana, ba chiar mai mult, a pierdut-o, iar astăzi se vede închisă în mica ei parte cea mai din spre răsărit, fiind amenințată foarte mult în Egipt.

Libia este însă liberă.

SFÂRȘIT

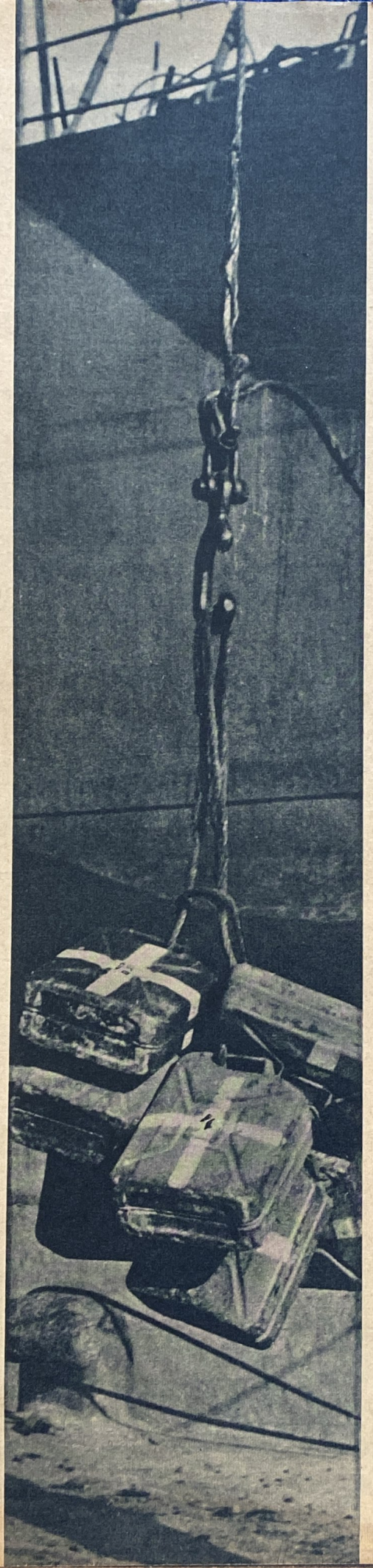

BIDONUL

Printre mii de bidoane *„păsește" pe pământul african și bidonul de apă nr. 4. El este aiciun camarad indispensabil pentru om, animal și mașină* ←

La izvorul artificial *are loc umplerea automată a bidonului nostru împreună cu altele*

Primul drum *al bidonului nr. 4 îl duce la bucătăria de campanie*

În drum spre front, *apa proaspătă a bidonului răcorește radiatorul fierbinte al automobilului nostru* ↓

NR. 4

Drumul unui bidon de apă în războiul african din deșert

Purtat de o cămilă, *se îndreaptă spre linia întâia*

Camuflat perfect, *bidonul nr. 4 dă o băutură răcoritoare soldaților din avanposturi* ↓

Nr. 4 intervine *pentru a astâmpăra setea inamicului istovit. Comandantul unui tanc englez, în vârstă de 21 ani, ajuns prizonier, acum nu-și mai poate utiliza rezervorul său de apă decât ca scaun* ↓

Bidonul ca pahar: *greu, dar răcoritor*

APA ÎN AFRICA / *De Juan Iwerse n Thomae?*

Apa are în Africa o importanță covârșitoare. Cel care vrea să ducă războiul în Africa, are nevoie în primul rând de apă, de apă de băut ca și de apă pentru răcirea motoarelor. Carele de luptă, artileria anticar, artileria antiaeriană, aprovizionările, toate sunt motorizate și deci toate au nevoie de apă. Singura mașină care merge în deșert fără apă este minunata construcție a automobilului popular german, o capodoperă în miniatură. Se înțelege prin urmare că trei sunt lucrurile de care se vorbește mereu: apa, benzina și muniția.

Dacă n'ar fi apă, înaintarea ar trebui să se oprească. Prin urmare trebue să se găsească apa. Există izvoare, puțuri de apă și în sfârșit este și marea, și instalațiile de distilare, mobile și fixe. Firește că inamicul distruge în retragere toate puțurile, toate izvoarele, toate aparatele și toate pompele, aruncându-le în aer, dărâmându-le, demontându-le și îngropându-le piesele la mare adâncime sub pământul pustiului.

Când începe înaintarea, trupele aduc cu ele o anumită rezervă de apă, care însă nu e suficientă pentru înaintările de sute de kilometri întreprinse de mareșalul Rommel. Trebue deci să se găsească apă, să se distribue trupelor pentru ca soldatul să poată bea, iar motoarele să poată fi umplute.

Armata blindată din Africa are numeroase coloane de aprovizionare cu apă; fiecare dintre aceste coloane de apă dispune de o instalație de pompare mobilă, care se poate instala foarte repede și care are toate amena-

Rolleiflex
Rolleicord

Die UNIVERSAL KAMERAS

Pentru
ORICE RAMURĂ A FOTOGRAFIERII
Instantanee • sport
peisaj • portret
știință • technică
Pentru
ORICE MATERIAL NEGATIV
Roll-filme • plăci • film cinematografic

FRANKE & HEIDECKE, BRAUNSCHWEIG

APA ÎN AFRICA

jamentele necesare, un rezervor cu nivel înalt, țevi de alimentare etc., astfel că după instalare se pot umple în cel mai scurt timp autocisternele sau bidoanele.

Având în vedere marele consum de apă în timpul înaintărilor mai mari, este natural că orice înmulțire a pompelor de apă este binevenită. Deci se trimet echipe speciale în căutarea unor piese de schimb sau a unui material din care se pot face alte puțuri provizorii.

Oricât de curios s'ar părea: pustiul îți dă tot ce vrei, trebue numai să știi să cauți. Undeva tot se găsesc niște rezervoare de apă găurite sau turtite, din care cu oarecare îndemânare se pot suda rezervoare noi. Poți găsi pe undeva 10 sau 20, ba chiar și 100 de metri de conducte de apă care se pot îndoi, tăia și etanșa în atelierul companiei de aprovizionare cu apă. Se găsesc pompe, pompe întregi, jumătăți de pompe, piese de pompă, supape, cilindri și roți — ca din pământ. În definitiv, două sau trei pompe mici pot îndeplini funcțiunea unei pompe mari.

În Marsa Matruc am întâlnit a doua zi după ocuparea localității pe un locotenent-colonel cu o roată pe epolet (ceea ce înseamnă că e inginer), un savant tăcut și delicat. Era comandantul companiei de aprovizionare cu apă al armatei blindate din Africa. În timp ce stăteam de vorbă cu dânsul în biroul comandantului localității, cuvântul apă străbătea camera în toate direcțiile. La douăzeci de kilometri la Est de Marsa Matruc se aflau 4.000 de prizonieri englezi care trebuiau aprovizionați cu apă potabilă. Locotenent-colonelul rămase foarte calm:

— Oamenii mei au și găsit apă. Nu e decât chestie de transport, se știe că în timpul ofensivei, camioanele sunt totdeauna foarte mult solicitate.

— De unde știți că în cutare sau cutare loc se găsește apă, și cum o scoateți la suprafață? Cum o umpleți în bidoane și butoaie și cum o transportați până la trupe?

Locotenent-colonelul începu să vorbească obiectiv și calm. N'avem decât să pornim dela ipoteza că Englezii au avut apă suficientă, având puțuri, fântâni sau distilerii de apă. Prin urmare, acestea trebuesc găsite și reparate. Dar întâmpinăm dificultăți, căci Englezii sunt mari meșteri în amestecarea de substanțe chimice în apă, făcând-o improprie pentru băut. Deci activitatea companiilor de aprovizionare cu apă se compune în primul rând din găsirea apei, în al doilea rând din purificarea apei și în al treilea rând din distribuirea ei.

Toate fântânile care n'au fost distruse prin explozibil sau murdărite în mod ireparabil de Englezi, sunt iarăși purificate, și anume cu ajutorul unor procedee chimice speciale. Fiecare coloană își are pe chimistul său, căruia i se zice „farmacistul".

În deșert se obține multă apă în așa numitele galerii filtrante, adică în niște gropi prevăzute cu un acoperiș. Astfel de galerii se instalează de preferință în regiunile cu dune, și aici se dovedește arta inginerului hidrolog de a obține apă dulce fără să picure în ea apa sărată. Fapt curios este că cea mai bună apă potabilă se obține în apropierea mării. „Farmacistul" controlează apa cât mai des posibil, câteodată în fiecare ceas, pentru a constata cantitatea de sare din ea. În acest scop el face uz de un aparat special, dacă-l mai are. În cazuri ca la Marsa Matruc, când aparatul a fost distrus de o bombă englezească, controlul apei se face prin gust.

În sfârșit există puțuri și fântâni propriu zise. Dar nu trebue să ne închipuim că o fântână are apă ca un izvor ce izbucnește din pământ. Apa se strânge la o adâncime de mai mulți metri, mai repede sau mai încet, și trebue adusă la suprafață prin pompare.

După ce a apărut în pustiu, ca din pământ, un puț de apă instalat de companiile de aprovizionare cu apă ale acestui tăcut locotenent-colonel inginer, apare la marginea drumului și o mică inscripție modestă, făcută în grabă, dar căutată cu aviditate de toți ofițerii și toți soldații, inscripția care înseamnă alfa și omega pentru o ofensivă în Africa și care întradevăr se găsea peste tot în timpul ofensivei dela Derna până la El Alamein: „Apă potabilă la 200 de metri".

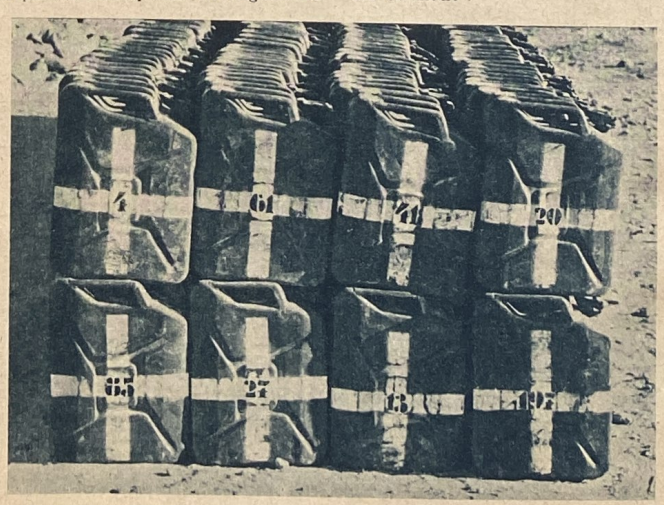

Și iarăși printre mii de *bidoane așteaptă și bidonul nr. 4 să-i vie rândul la spălat, umplere și misiuni noi*

Fotografiile: Friedrich, reportet de război (PK)

Despre avantajele și desavantajele durerii fizice

Are durerea vreun rost — sau nu e decât o pacoste fără sens? Are vreun rost combaterea durerii? Care sunt sorții de izbândă ai omenirii în această luptă? — Iată întrebări ce ne interesează în deosebi în războiu, la îngrijirea răniților și bolnavilor

De acum o sută de ani, dela începuturile narcozei cu eter, ne-a rămas o frumoasă anecdotă: Un om urma să fie operat de tumoarea pe care o avea în ceafă. Anestezia i s'a făcut cu eter, o metodă cu totul nouă pe atunci. Pentru o operație atât de mică nu era nevoie de o narcoză adâncă. Imediat după scurta intervenție chirurgicală asistentul întrerupse narcoza și pacientul își recăpătă toate simțurile. El se uită la medic și spuse: „A fost admirabil, domnule doctor! Dar dacă știam că nu doare de loc, nu m'aș fi lăsat narcotizat!"

Bisturiul însemna totdeauna durere

In dosul acestei simple glume ne apare în minte o altă lume, pe care astăzi nu ne-o mai putem imagina. Oamenii din trecut nu-și puteau închipui faptul că durerea poate fi evitată cu totul; ei credeau mai de grabă că din când în când se întâmplă ca durerea să nu apară. Dar nu numai profanii aveau această părere. Cu toate că chirurgii căutaseră mereu mijloace care să amorțească durerea, ei n'au avut parte decât de desamăgiri.

Bolnavul era lăsat să vie la operație în stare de ebrietate, sau se încerca să se alunge durerea prin băuturi amestecate din opiu, măselariță, mătrăgună și alte buruieni. Dar chinul sălbatec al tăieturii străpungea mereu vălul pe care îl întinsese alcoolul sau alte narcotice în jurul conștiinței. Iar dacă se administra prea mult narcotic, somnul care urma era foarte aproape de fratele său, moartea. Prin urmare, vechii chirurgi pierdeau de obiceiu mai mulți pacienți narcotizați decât din cei operați fără narcoză. Aceste eșecuri îi făcuseră neîncrezători.

Când eterul a fost utilizat pentru întâia oară într'un scop rațional, el împlinise trei sute de ani. Medicul Valerius Cordus îl preparase din alcool și acid sulfuric, iar Paracelsus, marele medic al Evului Mediu, a recunoscut imediat proprietatea anestezianță a eterului. Dar nici în timp de războiu și nici pe pace nu-i veni niciunui chirurg ideea de a utiliza eterul . . .

Și cu toate acestea se făceau multe intervențiuni chirurgicale încă pe atunci, căci au avut loc multe războaie în acești trei sute de ani. Durerea era nelipsită dela operație. Ea era totdeauna prezentă și nu se lăsa înșelată. Noi cei de astăzi suntem de altă părere. Pentru noi durerea apare ca un supliment de prisos, ba ceva mai mult, un fel de boală.

Dar se pune întrebarea dacă nu cumva această pacoste tot își are rostul ei în natură? Nu cumva e indispensabilă la vindecarea rănilor, după cum credeau vechii chirurgi? Epoca noastră adversară a durerii trece cu plăcere peste aceste întrebări, dar dacă ne gândim la faptul că durerea își impune legile sale tuturor celor vii, atunci nu e voie să o trecem cu vederea.

Cele două fețe ale durerii

S'a zis că durerea ar fi „câinele păzitor al sănătății", un câine care latră când e primejdie. Organismul nostru ușor vulnerabil este așezat într'o lume plină de muchii și vârfuri, de tăișuri și flăcări; durerea se dovedește a fi întradevăr un paznic mereu treaz al corpului sănătos. El anunță comandamentului orice atingere ostilă sau primejdioasă. La rapoartele durerii, organismul răspunde prin apărare sau prin fugă. Nimeni n'ar îmbătrâni, dacă durerea n'ar veghea și în timpul somnului. Oamenii care au pierdut simțul durerii prin vreo boală, se rănesc adesea, fără să observe ceva.

Din păcate, „câinele lătrător" își are cususurile sale, ca orice dulău care latră furios chiar când motivul e cu totul neînsemnat. Durerile de dinți și bătăturile sunt niște exemple pentru gradul în care ne poate turbura liniștea această larmă exagerată. Dar de multe ori dulăul tace chitic chiar după ce au venit dușmanii de moarte. Tuberculoza nu provoacă nicio durere, cu toate că tocmai în cazul ei ar fi mare nevoie de un avertisment din vreme. Și cancerul e la început cu totul lipsit de durere; numai după ce e prea târziu pentru vindecare, el produce adesea dureri insuportabile. În aceste cazuri durerea nu mai e un paznic ci o chinuire crudă.

Se poate dovedi prin multe exemple că durerea are un rol secundar foarte important la vindecarea anumitor răni. În caz de fractură a oaselor lungi, ea obligă pe pacient să-și țină membrul nemișcat, ceea ce este un avantaj pentru vindecare. De asemenea, și în cazul rănilor, durerea impune liniște, îndepărtând astfel exitațiile care să turbure vindecarea. Pe de altă parte, în cazurile de dureri reumatice, ea împiedecă orice mișcare, cu toate că tocmai mișcarea ar fi foarte necesară pentru vindecare.

Durerea a trezit în sufletele noastre calități atât de nobile cum sunt împotrivirea dârză contra forțelor naturii, mila și compătimirea față de durerile ființelor vii. Durerea fizică a contribuit foarte mult la evoluția spirituală a neamului omenesc. Ea ne avertizează și ne apără, conservându-ne astfel existența. De aceea durerea este într'o legătură atât de intimă cu toate ființele vii, încât nicio putere n'o poate elimina. N'avem încotro, trebue să ne împăcăm cu faptul că din când în când durerea dă greș, căci lumea în care trăim nu e lumea cea mai bună din câte se pot închipui. Pe un tehnician îl poți întreba de ce a făcut cutare sau cutare lucru așa și nu altfel, și de ce nu perfecționează cutare sau cutare amănunt. Natura nu ne-a răspuns până acum la astfel de întrebări, iar pentru cel care e chinuit de durere nu mai rămâne decât poate o slabă mângâiere, anume că chinuitorul său este un amestec de înțelepciune și prostie.

Durerea nu este învinsă nici astăzi, dar oamenii au îmblânzit-o mult. Natural că problema durerii nu este rezolvată prin vreo rețetă scrisă de medic

Despre avantajele și desavantajele durerii fizice

contra durerilor. Un astfel de mijloc nu face să dispară durerea în general. Faptul acesta îl recunoaștem imediat dacă ne dăm seama de modul în care are loc senzația de durere.

Întreruperi provocate în sistemul nervos

Nervii pornesc spre creier din toate părțile organismului. Când apare durerea în vreo parte a corpului, în interior sau la suprafață, nervii o conduc la creier. Aici, în creier, are loc minunea inexplicabilă a percepției durerii. Numai prin creier se poate percepe durerea. Deci dacă îi împiedecăm calea spre creier, este ca și cum n'ar exista. Toate substanțele ce se administrează contra durerii acționează prin turburarea creierului. Cu alte cuvinte, ele fac ca stațiunea de recepție să nu mai funcționeze, adică să nu mai primească mesaje. Faptul acesta este neapărat necesar pentru multe scopuri medicale, și trebue să ne împăcăm cu desavantajele acestui procedeu. Pentru omul care urmează să fie operat, este cu mult mai important faptul că nu simte durere, că nu simte nimic din întreaga operațiune chirurgicală, decât doar că i se ia conștiința prin materii toxice pentru câtiva timp. El, persoana principală la o operație, se poate considera ca fiind absent, în urma narcozei, spre binele său. Pacientul e ferit de șocul operațiunii. Și pentru un pacient de curând operat este important să doarmă dus după operație, un fapt care se poate realiza printr'o injecție de morfină. Desavantajele morfinei nu prezintă nicio importanță în comparație cu acest avantaj. Și în caz de durere de dinți și alte „banalități" asemănătoare este bine să ne eliberăm de durere înainte ca medicul să poată interveni. Dar narcoza continuă, repetată prin medicamente, este inadmisibilă. Cel care calcă această lege, plătește scump.

Pentru medic, durerea fără sens este un lucru lipsit de sens. El își pândește cu grijă dușmanul, îl lasă să-i arate calea bolii și îi cercetează cauzele. Dar medicului nu-i place să provoace pagube cât de mici bolnavului său. De aceea, cercetătorii au căutat să prepare substanțe care au un efect mai puțin turburător asupra stațiunii centrale a organismului nostru. Durerea se transmite la creier de-a-lungul nervilor. S'a pus deci întrebarea dacă nu s'ar putea întrerupe această cale de comunicație.

Acest raționament a condus de fapt la descoperirea anesteziei locale. Dacă se injectează o substanță amorțitoare deasupra unei răni, care a fost provocată de un accident involuntar sau de o intervenție chirurgicală, sub piele, atunci calea durerii e întreruptă. Ea nu poate trece peste această barieră. Iar creierul rămâne ferit atât de durere cât și de acțiunea anesteziantului. Aceasta este noua direcție în care se orientează combaterea durerii. De exemplu, se pot face injecții de alcool în centre nervoase de o importanță secundară, eliminând astfel pentru mult timp stațiunile intermediare în calea care duce spre creier. Mijloacele anestezianțe ale nervilor — cocaina sau novocaina cu totul neotrăvitoare — se injectează în canalul medular. Ele paralizează căile

Urmare în pagina 30

Pe gânduri... *Camaradul rănit din legiunea franceză privește în sala concertelor din Viena la vârtejurile sălbatice ale mazurcii*

Ca deșteptat dintr'un vis, *camaradul francez aplaudă apoi pe artistă, entuziasmându-se tot mai mult. De altfel se pare*

...că a uitat de toate durerile. *Cu fața plină de veselie și râzând, rănitul se ridică și-și exprimă mulțumirea aplaudând*

PLĂCEREA DE A TRĂI

Fotografii făcute cu prilejul unei întâlniri a soldaților răniți din opt țări diferite, invitați la Viena de organizația pentru străinătate a partidului muncitoresc naționalsocialist

Un subofiţer german se prinde în joc între femei şi fete şi dansează „polsterreigen"

Răpiţi de frumuseţile artei, *soldaţii diferitelor naţiuni stau unul lângă altul şi . . .*

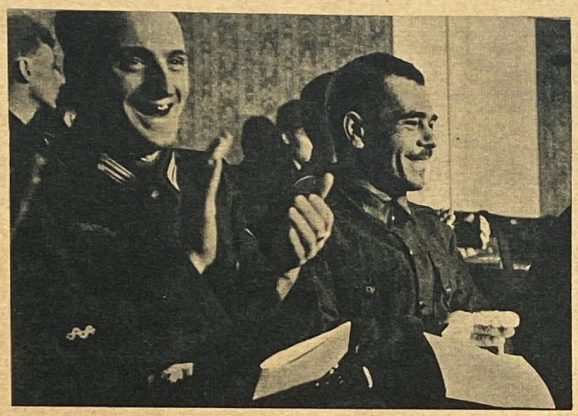

. . . drept recunoştinţă, *Germanul aplaudă tot aşa de entuziasmat ca şi caporalul maghiar, rănit la mână. Acesta se prinde mai bine la dansul compatrioţilor săi şi . . .*

. . . îndată confirmă aceasta printr'un ceardaş îndrăcit, pe care îl tropăie pe străzile de asfalt ale Vienei. Poftă de vieaţă a convalescenţilor

Fotografiile: Voigt

Drumul cel mai scurt

Drumul cel mai scurt între două puncte este linia dreaptă. Vieaţa practică ne învaţă însă că drumul cel mai scurt dela om la om face prin telefon. De când există noua tehnică a telefoniei, o sută sau o mie de kilometri sunt străbătuţi aproape ca nimica. In mai puţin de un minut putem să aranjăm cu ajutorul telefonului afaceri care altfel ne-ar răpi ceasuri întregi sau chiar zile.

Statisticile telefonice din lume ne vorbesc de cifre care ating milioane şi miliarde: De o sută treizeci milioane de ori se ridică zilnic la pătruzeci şi două de milioane de staţiuni telefonice din lume, receptoarele, pentru a se chema o altă persoană. Mai bine de nouă sute miliarde de lei sunt plătiţi anual ca taxe pentru telefon. Aproximativ două sute cincizeci de milioane kilometri de conductă servesc numai necesităţii de a telefona a omenirii. Peşte două mii patru sute de miliarde lei au fost în învestiţi în instalaţiunile telefonice din lume şi anual se cheltuesc miliarde pentru aranjarea instalaţiunilor aşa după cum doresc abonaţii. Mai bine de un milion de oameni se ocupă în permanenţă cu serviciul, cu îngrijirea şi cu extinderea instalaţiunilor telefonice în toată lumea. In laboratoarele întreprinderilor creatoare din serviciul telefoniei lucrează zeci de mii de tehnicieni şi fizicieni specialişti, la proiectarea şi realizarea unor telefoane tot mai perfecţionate, a instalaţiunilor de distribuţie şi a conductelor.

In Germania telefonia ocupă un loc de frunte. In nicio altă ţară din lume nu s'a introdus telefonul automat — numai acesta e considerat de abonaţi ca cel mai perfecţionat — pe o scară atât de întinsă ca în Germania. Mai bine de 90 la sută din toţi abonaţii îşi fac legătura cu ajutorul discului telefonului automat. Reţeaua de cabluri germană cuprinde mai bine de 20.000 km dând posibilitatea unor convorbiri telefonice sigure nu numai în interiorul Germaniei, dar şi între ţările învecinate. Firesţe că în Germania, atât la oraş cât şi la sat nu se găsesc decât telefoane de cea mai nouă construcţie, care dau posibilitatea unei înţelegeri lesnicioase şi perfecte.

La uzinele Siemens, renumite în toată lumea găsim laboratoare unice pentru telefonie şi tot ceea ce stă în legătură cu aceasta. Chiar întemeietorul acestei întreprinderi, Werner Siemens, întrevăzuse acum mai bine de 60 de ani ce importanţă va avea telefonul pentru timpurile noi, creind în acea vreme primele telefoane şi centrale telefonice. Uzinele Siemens au lucrat pe la sfârşitul secolului trecut şi la începutul secolului actual la un sistem de telefonie automată şi chiar înainte de războiul mondial trecut existau centrale telefonice automate după sistemul desvoltat la Siemens & Halske, nu numai în Germania, dar şi în alte ţări europene. Aproape cam în acelaşi timp uzinele Siemens au început să pună un cablu telefonic lung de 600 km între Berlin şi Rin, cablu care urma să fie piatra de temelie a reţelei europene de cabluri telefonice la mare distanţă. După ultimul războiu mondial acest cablu a fost prevăzut cu întăritoare. Dela războiu încoace avantajele obţinute la Siemens & Halske în domeniul amplificării au înlăturat toate neajunsurile ivite odată cu nevoia transmiterii vorbirei prin telefonie la mari distanţe. Telul pe care îl urmăreau alte cercetări era utilizarea telefonului automat şi în convorbirile la distanţă mare, a căror necesitate intervine în regiunile economice şi industriale izolate. Inmulţirea conductelor telefonice care stăteau la dispoziţie s'a putut face prin aşa numita tehnică a frecvenţei curentului purtător, la care cele mai multe convorbiri pot avea loc simultan pe un singur circuit cu ajutorul diferitelor frecvenţe. Pe cablurile telefonice de cea mai nouă construcţie pot avea loc simultan numai pe două conducte 15 convorbiri. In ce priveşte cablurile cu o largă bandă de frecvenţe create pentru televiziune există chiar şi alte posibilităţi, căci pe ele mai pot avea loc simultan încă 200 convorbiri.

In viitoarea economie europeană a spaţiului mare, telefonul va juca un rol şi mai însemnat decât până acum. Convorbirile telefonice între ţări vor spori în permanenţă, făcând necesară crearea unor noi linii telefonice. La uzinele Siemens, performanţele creatoare, cunoştinţele, capacităţile şi atelierele stau gata să realizeze toate planurile.

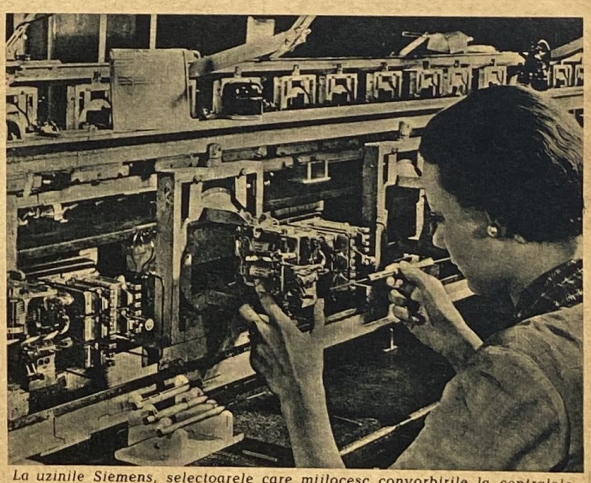

La uzinele Siemens, selectoarele care mijlocesc convorbirile la centralele telefonice sunt fabricate în serie

(Werkbild Siemens)

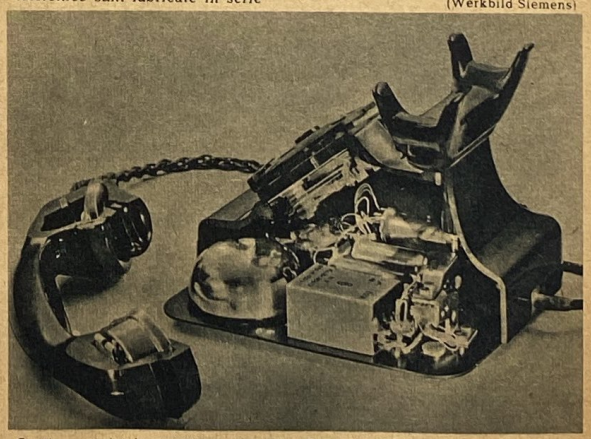

Secţiune printr'un telefon automat Siemens prevăzut cu disc silenţios şi cu aparat de mână adaptat special la forma capului

(Werkbild Siemens)

Despre avantajele şi desavantajele durerii fizice

contra durerilor. Un astfel de mijloc nu face să dispară durerea în general. Faptul acesta îl recunoaştem imediat dacă ne dăm seama de modul în care are loc senzaţia de durere.

Întreruperi provocate în sistemul nervos

Nervii pornesc spre creier din toate părţile organismului. Când apare durerea în vreo parte a corpului, în interior sau la suprafaţă, nervii o conduc la creier. Aici, în creier, are loc minunea inexplicabilă a perceperii durerii. Numai prin creier se poate percepe durerea. Deci dacă îi împiedecăm calea spre creier, este ca şi cum n'ar exista. Toate substanţele ce se administrează contra durerii acţionează prin turburarea creierului. Cu alte cuvinte, ele fac ca staţiunea de recepţie să nu mai funcţioneze, adică să nu mai primească mesaje. Faptul acesta este neapărat necesar pentru multe scopuri medicale, şi trebue să ne împăcăm cu desavantajele acestui procedeu. Pentru omul care urmează să fie operat, este cu mult mai important faptul că nu simte durere, că nu simte nimic din întreaga operaţiune chirurgicală, decât doar că i se ia conştiinţa prin materii toxice pentru câtiva timp. El, persoana principală la o operaţie, se poate considera ca fiind absent, în urma narcozei, spre binele său. Pacientul e ferit de socul operaţiunii. Şi pentru un pacient de curând operat este important să doarmă dus după operaţie, un fapt care se poate realiza printr'o injecţie de morfină. Desavantajele morfinei nu prezintă nicio importanţă în comparaţie cu acest avantaj. Şi în caz de dureri de dinţi şi alte „banalităţi" asemănătoare este bine să ne eliberăm de durere înainte ca medicul să poată interveni. Dar narcoza continuă, repetată prin medicamente, este inadmisibilă. Cel care calcă această lege, plăteşte scump.

Pentru medic, durerea fără sens este un lucru lipsit de sens. El îşi păndeşte cu grijă duşmanul, îl lasă să-i arate calea bolii şi îi cercetează cauzele. Dar medicului nu-i place să provoace pagube cât de mici bolnavului său. De aceea, cercetătorii au căutat să prepare substanţe care au un efect mai puţin turburător asupra staţiunii centrale a organismului nostru. Durerea se transmite la creier de-a-lungul nervilor. S'a pus deci întrebarea dacă nu s'ar putea întrerupe această cale de comunicaţie.

Acest raţionament a condus de fapt la descoperirea anesteziei locale. Dacă se injectează o substanţă amortitoare deasupra unei răni, care a fost provocată de un accident involuntar sau de o intervenţie chirurgicală, sub piele, atunci calea durerii e întreruptă. Ea nu poate trece peste această barieră, iar creierul rămâne ferit atât de durere cât şi de acţiunea anesteziantului. Aceasta este noua directie în care se orientează combaterea durerii. De exemplu, se pot face injecţii de alcool în centre nervoase de o importanţă secundară, eliminând astfel pentru mult timp staţiunile intermediare în calea care duce spre creier. Mijloacele anesteziante ale nervilor — cocaina sau novocaina cu totul neotrăvitoare — se injectează în canalul medular. Ele paralizează căile

Urmare în pagina 30

Pe gânduri... *Camaradul rănit din legiunea franceză priveşte în sala concertelor din Viena la vârtejurile sălbatice ale mazurcii*

Ca deşteptat dintr'un vis, *camaradul francez aplaudă apoi pe artistă, entuziasmându-se tot mai mult. De altfel se pare*

...că a uitat de toate durerile. *Cu faţa plină de veselie şi râzând, rănitul se ridică şi-şi exprimă mulţumirea aplaudând*

PLĂCEREA DE A TRĂI

Fotografii făcute cu prilejul unei întâlniri a soldaţilor răniţi din opt ţări diferite, invitaţi la Viena de organizaţia pentru străinătate a partidului muncitoresc naţionalsocialist

Un subaltifer german se prinde în joc între femei şi fete şi dansează „polsterreigen"

Răpiţi de frumuseţile artei, *soldaţii diferitelor naţiuni stau unul lângă altul şi*

... drept recunoştinţă, Germanul aplaudă tot aşa de entuziasmat ca şi caporalul maghiar, rănit la mână. Acesta se prinde mai bine la dansul compatrioţilor săi şi...

...îndată confirmă aceasta printr un ceardaş înfocat, pe care îl tropăie pe străzile de asfalt ale Vienei. Poftă de viaţă a convalescenţilor Fotografiile: Volgt

Drumul cel mai scurt

Drumul cel mai scurt între două puncte este linia dreaptă. Viaţa practică ne învaţă însă că drumul cel mai scurt dela om la om face prin telefon. De când există nouă tehnică a telefoniei, o sută sau o mie de kilometri sunt străbătuţi aproape ca nimica. În mai puţin de un minut putem să aranjăm cu ajutorul telefonului afaceri care altfel ne-ar răpi ceasuri întregi sau chiar zile.

Statisticile telefonice din lume ne vorbesc de cifre care ating milioane şi miliarde. De o sută treizeci milioane de ori se ridică zilnic la patruzeci şi două de milioane de staţiuni telefonice din lume, receptoarele, pentru a se chema o altă persoană. Mai bine de nouă sute miliarde de lei sunt plătiţi anual ca taxe pentru telefon. Aproximativ două sute cincizeci de milioane kilometri de conductă servesc numai necesităţii de a telefona a omenirii. Peste două mii patru sute de miliarde lei au fost în investiţii în instalaţiunile telefonice din lume şi anual se cheltuesc miliarde pentru aranjarea instalaţiunilor aşa după cum doresc abonaţii. Mai bine de un milion de oameni se ocupă în permanenţă cu serviciul, cu îngrijirea şi cu extinderea instalaţiunilor telefonice în toată lumea. În laboratoarele întreprinderilor creatoare din serviciul telefoniei lucrează zeci de mii de tehnicieni şi fizicieni specialişti, la proiectarea şi realizarea unor telefoane tot mai perfecţionate, a instalaţiunilor de distribuţie şi a conductelor.

În Germania telefonia ocupă un loc de frunte. În nicio altă ţară din lume nu s'a introdus telefonul automat — numai acesta e considerat de abonaţi ca cel mai perfecţionat — pe o scară atât de întinsă ca în Germania. Mai bine de 90 la sută din toţi abonaţii îşi fac legătura cu ajutorul discului telefonului automat. Reţeaua de cabluri germană cuprinde mai bine de 20.000 km dând posibilitatea unor convorbiri telefonice sigure nu numai în interiorul Germaniei, dar şi între ţările învecinate. Firesc că în Germania, atât la oraş cât şi la sat nu se găsesc decât telefoane de cea mai nouă construcţie, care dau posibilitatea unei înţelegeri lesnicioase şi perfecte.

La uzinele Siemens, renumite în toată lumea găsim laboratoare unice pentru telefonie şi tot ceea ce stă în legătură cu aceasta. Chiar întemeietorul acestei întreprinderi, Werner Siemens, întrevăzuse acum mai bine de 60 de ani ce importanţă va avea telefonul pentru timpurile noi, creind în acea vreme primele telefoane şi centrale telefonice. Uzinele Siemens au lucrat pe la sfârşitul secolului trecut şi la începutul secolului actual la un sistem de telefonie automată şi chiar înainte de războiul mondial trecut existau centrale telefonice automate după sistemul desvoltat la Siemens & Halske, nu numai în Germania, dar şi în alte ţări europene. Aproape cam în acelaşi timp uzinele Siemens au început să pună un cablu telefonic lung de 600 km între Berlin şi Rin, cablu care urma să fie piatra de temelie a reţelei europene de cabluri telefonice la mare distanţă. După ultimul războiu mondial acest cablu a fost prevăzut cu întăritoare. Dela războiu încoace avantajele obţinute la Siemens & Halske în domeniul amplificării au înlăturat toate neajunsurile ivite odată cu nevoia transmiterii vorbirei prin telefonie la mari distanţe. Telul pe care îl urmăreau alte cercetări era utilizarea telefonului automat şi în convorbirile la distanţă mare, a căror necesitate intervine în regiunile economice şi industriale izolate. Înmulţirea conductelor telefonice care stăteau la dispoziţie s'a putut face prin aşa numita tehnică a frecvenţei curentului purtător, la care cele mai multe convorbiri pot avea loc simultan pe un singur circuit cu ajutorul diferitelor frecvenţe. Pe cablurile telefonice de cea mai nouă construcţie pot avea loc simultan numai pe două conducte 15 convorbiri. În ce priveşte cablurile cu o largă bandă de frecvenţe create pentru televiziune există chiar şi alte posibilităţi, căci pe ele mai pot avea loc simultan încă 200 convorbiri.

În viitoarea economie europeană a spaţiului mare, telefonul va juca un rol şi mai însemnat decât până acum. Convorbirile telefonice între ţări vor spori în permanenţă, făcând necesară crearea unor noi linii telefonice. La uzinele Siemens, performanţele creatoare, cunoştinţele, capacităţile şi atelierele stau gata să realizeze toate planurile.

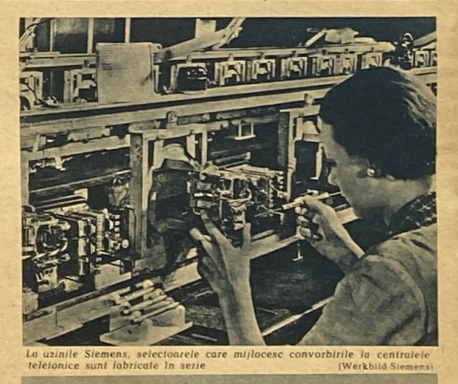

La uzinele Siemens, selectoarele care mijlocesc convorbirile la centralele telefonice sunt fabricate în serie (Werkbild Siemens)

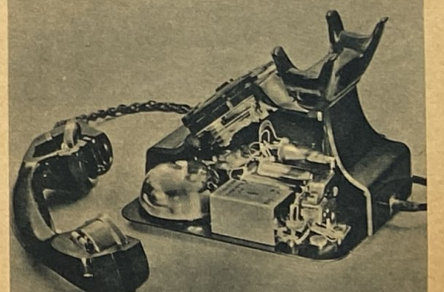

Secţiune printr'un telefon automat Siemens prevăzut cu disc silenţios şi cu aparat de mână adaptat special la forma capului (Werkbild Siemens)

Despre avantajele și desavantajele durerii fizice

nervoase ce duc spre creier în măduva spinării. Astfel se pot face operații mari la abdomen și la picioare, pacientul păstrându-și deplina conștiință. Dar prin aceasta nu s'a pierdut importanța narcozei prin inhalație de eter sau de gaze narcotice, ca gazul ilariant, etilenul sau acetilena. Fiecare formă a eliminării durerii are astăzi un domeniu de aplicație bine determinat. Dar în afară de anestezia locală, întreruperea nervilor și-a cucerit un domeniu care până acum aparținea exclusiv substanțelor paralizante pentru creier.

Inamicul procesului de vindecare

La răni, durerea împiedecă câteodată complect sau total vindecarea; ea turbură în aceste cazuri alimentarea cu sânge a regiunilor rănii. Dar unde nu este sânge, nu se poate vindeca nicio rană.

Să ascultăm în această privință spusele unui clinician din Heidelberg: La un trăgător din carele de luptă a avut loc o contuziune a degetului arătător, osul fiind vătămat. După vindecarea locală a rănii, durerile au continuat, manifestându-se puternic. În afară de aceasta, s'au ivit turburări sub formă de atacuri ale circulației sângelui, mâna întreagă și părți ale brațului rămânând lipsite de sânge. După injecția de alcool într'un anumit centru nervos au dispărut durerile și turburările în aprovizionarea cu sânge. A urmat apoi o vindecare grabnică. Descrierea faptelor nu lasă să se întrevadă ce minune e la mijloc. Este suficient să amintim faptul că înainte vreme în cazuri similare adesea trebuia să se amputeze mâna întreagă, căci turburările în aprovizionarea sangvină nu puteau fi înlăturate prin niciun mijloc. În afară de aceasta, de multe ori trebuia să se administreze luni de-a-rândul substanțe paralizante pentru creier și la urmă vrând-nevrând tot se recurgea la amputație. Întreruperea conductelor nervoase are rezultate foarte bune și la numeroasele inflamațiuni ale nervilor, ca sciatica, nevralgiile comune și chiar în cazul durerilor grozave ale nervului trigeminus. Pentru aceasta se amorțește câte un centru nervos pe mai mult timp, prin injecții de alcool, sau se injectează anesteziante locale de-a-dreptul în calea nervului.

O aplicare curioasă a acestor mijloace a rezultat din tratamentul degerăturilor la mâini și picioare. S'au putut vindeca degerăturile prin injecții de novocaină în canalul medular — așa numita anestezie lombară. În afară de înlăturarea durerilor există și avantajul că în membrele degerate se revarsă curenți puternici de sânge, vindecându-le în cazuri în care altă dată numai amputarea putea salva viața pacientului.

Astăzi s'a realizat îmblânzirea durerii. Nu există mai puțină durere în lume ca înainte vreme, dar urletul animalic prin care căuta să scape omul de durere a fost transformat într'o neplăcere suportabilă. În zilele noastre, științei i-a reușit chiar să alunge durerea, fără a limita sau a amorți conștiința. Durerea, prietena indispensabilă a vieții, nu mai are voie să facă ravagii, trebuind să-și împlinească cu blândețe misiunea morală și etică.

Trăsături nepieritoare

Asemănare după o jumătate de mileniu

Nu e numai gloria și arta marelui pictor Nuno Gonçalves, motivul care dă mereu prilej Portughezilor să contemple pe cei doi triptihoni ai săi din catedrala din Lisabona. Acest pictor a reprezentat cu multă măestrie pe la anul 1460 pe două mari panouri și pe patru aripi pe Sf. Vincent, vechiul patron al capitalei portugheze, înconjurat de însemnați regi portughezi, de învățați și navigatori, cavaleri și pescari, de călugări și pelerini. Portughezii care contemplă astăzi cu mare interes opera artistică care ocupă un loc de seamă în pictura europeană, rămân surprinși în fața uneia dintre tăbliile cu figuri din secolul al XV-lea: capul lunguieț și fața nobilă a unui bărbat arată o asemănare surprinzătoare cu trăsăturile pronunțate ale președintelui consiliului de miniștri Salazar, proeminentul om de stat, căruia Portugalia îi datorește, noua ei organizare și poziția ei actuală în lume. Nasul alungit și ușor încovoiat, gura pronunțată, bărbia energică și fruntea inteligentă, mărginită de conturul pronunțat al părului, sunt trăsăturile caracteristice identice pe care le au ambii oameni, între care se află cinci secole — o față plină de expresie.

↑ *Un fragment din tăblia cu omul care îi seamănă președintelui consiliului de miniștri Salazar*

Patru chipuri din triptihonul dublu de Nuno Gonçalves ↓

→

Gerhart Hauptmann. *Reprezentantul creator al epocii naturaliste în poezia germană, fecundul dramaturg și povestitor, împlinește 80 de ani. El a scris dramele sociale „Vor Sonnenaufgang", „Die Weber", „Fuhrmann Henschel", „Rose Bernd", piese de teatru cu subiecte de basm ca „Hanneles Himmelfahrt", comedii ca „Der Biberpelz", modelând în drama „Florian Geyer" cu subiect din războiul țăranilor, tragedia unui popor care pierde din discordie și descurajare. În a doua jumătate a vieții, Hauptmann devine un scriitor epic. Prin epopei în versuri, nuvele excelente și prin însemnate romane cu mult colorit („Emanuel Quint", „Atlantis", „Der Ketzer von Soana", „Die Insel der großen Mutter") el modelează întâmplările sale din patrie și aiurea. În al 8-lea deceniu al vieții el ne-a dăruit dramele „Hamlet in Wittenberg", „Die Tochter der Kathedrale", „Iphigenie in Delphi" și cartea de amintiri „Das Abenteuer meiner Jugend".*

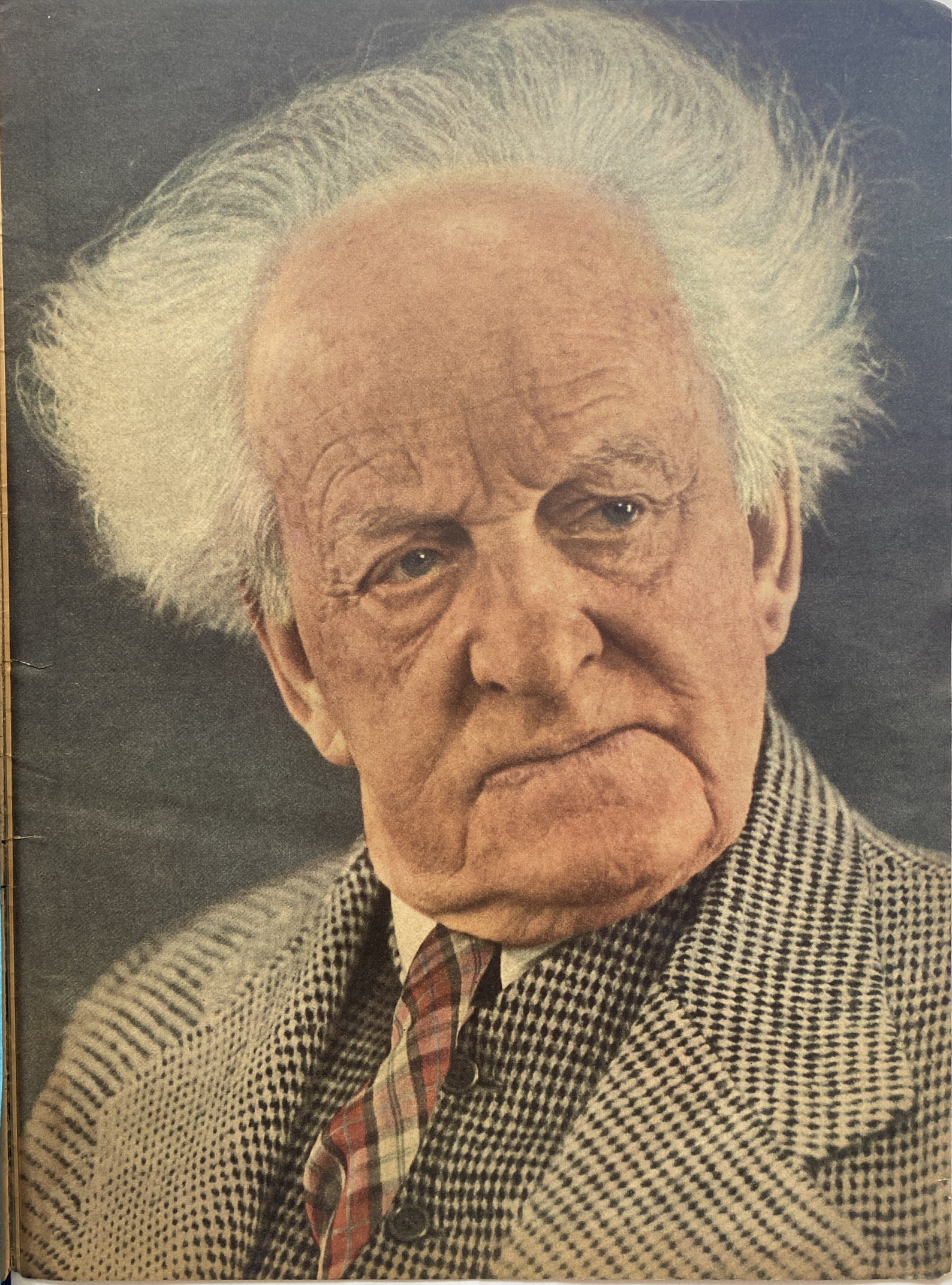

BAYENCOURT

Eroul unui roman devine personaj legendar

In Picardia, la jumătatea drumului dintre Arras și Amiens, se întinde satul Bayencourt. Se va înțelege ușor faptul că omul care a venit într'o zi de Septemvrie din anul 1933 cu bicicleta în sat a atras atenția locuitorilor asupra sa. Străinul părea că fotografiează casele, curțile și grădinile, întreba de numărul porcilor, boilor și găinilor dela ferma De la Haie și se cățără chiar la geamul scund al școlii pentru a arunca o privire în interiorul clasei. Nu se putea să nu fie reclamat la jandarmerie. Explicația pe care o dădu Germanul cu privire la comportarea sa suspectă părea a fi cam trasă de păr. El afirma că strângea material pentru un roman. Să fi fost asta oare rostul numeroaselor sale însemnări și „planuri"? Străinul a fost dus în micul restaurant dela intrarea în sat, în timp ce jandarmul ceru informațiuni telefonice dela Amiens în privința lui.

Lumea din Bayencourt nu prea se sinchisea de el; peste un ceas, când jandarmul părăsi satul împreună cu străinul, copii din sat nu-i urmară nici de departe. Jandarmul nu se putu stăpâni să nu întrebe:

— De ce ai spus că ești Englez?

— N'am spus aceasta, dar nici n'am negat. Aveam tot interesul ca oamenii să vorbească cu mine fără rezervă, având în vedere că în războiul mondial satul a fost foarte aproape de front.

Dar jandarmul îmi tăie vorba:

— Dar vai de mine, domnule! Pe atunci nu ne-am făcut decât datoria cu toții!

La Amiens, unde cazul a suscitat expresii de mirare până la prefectul

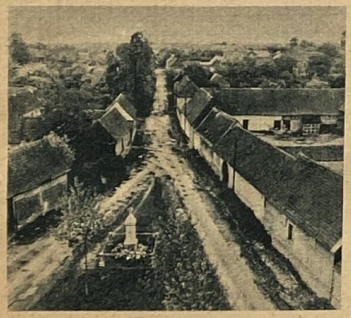

județului, am fost primit de un funcționar al poliției de siguranță care îmi spuse într'o limbă germană impecabilă:

— Eu îi cunosc pe Germani: Niciunul dintre ei nu s'ar purta atât de stângaci dacă ar fi un caz serios! Dar vă rog să-mi explicați ce naiba vă interesează numărul porcilor dela ferma De la Haie și de ce ați venit tocmai la Bayencourt?

Atunci îi povestii că aveam de gând să descriu tragedia vieții unui German încetățenit în Franța pe care îl apucă războiul mondial. Îi spusei cum am găsit situația strategică necesară și cum numele sonor de Bayencourt mă făcuse să aleg această localitate. Aceasta îl convinse și interogatoriul se transformă într'o conversație germano-franceză.

In timpul celor trei ani următori sufletul îmi era preocupat de acest sat uitat, până când în sfârșit zilele dela Bayencourt au dat naștere romanului „Germanul dela Bayencourt". Cartea fu primită de presa germană ca o importantă contribuție la înțelegerea germano-franceză. Un ecou cald a venit și din străinătate, mai ales și din Franța, unde s'a dat dovadă de mult spirit de înțelegere.

Infloresc iarăși primele flori de toamnă, ca și în ziua în care vizita tainică a Englezului care era de fapt German era cât p'aci să dea naștere unui conflict franco-german. De astă dată veni în sat cu bicicleta fiul acelui străin de altădată. El constată că evenimentele din jurul vizitei tatălui său au rămas vii în inimile locuitorilor până în cele mai mici amănunte, că nici chiar un al doilea război mondial n'a putut șterge aceste impresii. Locuitorii își amintesc de toate și se întrec care de care să povestească cât mai multe. Încetul cu încetul, cârciuma se umple. Dar ce o fi fost cu „acei ofițeri germani"?...

Vizitatorul devine atent. Da, acum câtva timp au venit cu mașina câțiva ofițeri germani care au povestit despre roman și au fotografiat totul, până și pe primar, ducându-se și la ferma De la Haie.

După cum se dovedește mai târziu, ofițerii aceștia nu făcuseră excursia numai de dragul romanului, ci și din motive personale: legături de rudenie ale unuia dintre ei cu un înaintaș care emigrase în Franța. Să fi bănuit oare vizitatorii o legătură cu evenimentele povestite — adică inventate — din carte?

Dar locuitorilor din Bayencourt le-a lipsit tocmai această nelămurire pentru a descurca încet dar sigur acest amestec de adevăr și poezie.

— Sunt convins — scrise fiul tatălui său — că Germanul dela Bayencourt va deveni în curând un personaj legendar. Chiar de pe acum există oameni care cred morțiș că acolo în Franța a trăit întradevăr un German cu soția sa, care era franceză. Se svonea că ar fi fost împușcat apoi ca trădător, deoarece ar fi adăpostit o patrulă germană: că Germanul ciudat care a venit pe urmă, ca și ofițerii, nu căutau decât urmele sale, fiindcă Germanul din roman ar fi fost unul dintre înaintașii săi.

Se poate oare să mi se ia în nume de rău dacă satul acesta cu nume sonor începe acum să aibă și pentru mine un fel de atmosferă legendară? Dar încă din războiul trecut am primit într'o bună zi o schiță a Bayencourtului și a fermei De la Haie, dela un prieten tânăr care văzuse romanul în forma sa originală, dramatică, și ca supliment fotografia unui soldat din regimentul 72 infanterie, regimentul la care repartizasem pe fiul eroului romanului meu. Prietenul meu găsise fotografia într'un mormânt francez. Mai târziu am citit „Pădurea 125", cea mai impresionantă carte a lui Ernst Jünger cu subiectul din războiul mondial. Pădurea aceasta era situată iarăși de-a-dreptul în fața Bayencourtului și în roman se amintea de mai multe ori și ferma De la Haie.

Este ca și cum Franța și Germania și-ar fi dat o întâlnire magică în acest colț uitat...

Adam Kuckhoff

Savanții germani au descoperit și au cultivat:

Cartoful „rapid"

Cartofi expuși la examinare. *Aceste cercetări științifice în serie au ca scop obținerea hormonilor de îngrășământ, care grăbesc cel mai mult creșterea tuberculelor*

„Tipul de zi lungă" și „tipul de zi scurtă" *Orice agricultor știe că planta cartof are nevoie în general pentru desvoltare de „lumină crescândă" adică de zilele dinainte de solstițiul de vară. După o cercetare de ani de zile s'a descoperit și s'a cultivat specii care se desvoltă și la „lumina descrescândă" într'un timp scurt: „Tipurile de zi scurtă". Aceste specii pot fi sădite după culesul recoltei, cam după culegerea recoltei timpurii de iarnă a orzului, în pământuri de pe care s'a ridicat recolta și dau în cazul unui îngrășământ bun în același timp ca și „tipul de zi lungă" o recoltă admirabilă: ceea ce înseamnă o importantă extindere a spațiului de cultură*

Olympia

MAȘINI DE SCRIS DE BIROU
ȘI DE VOIAJ

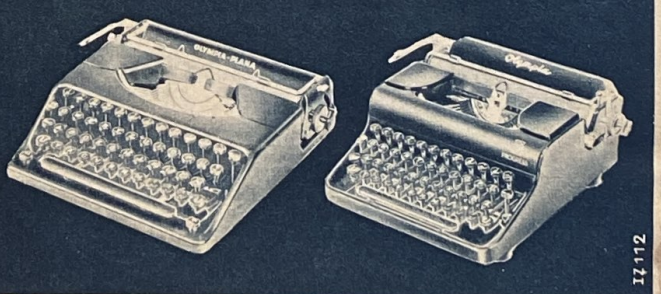

Mașinile de scris OLYMPIA sunt fabricate de Olympia Büromaschinenwerke AG., Erfurt

Societatea de vânzare pentru România :

OLYMPIA MAȘINI DE BIROU S.A.R. BUCUREȘTI

Alte societăți de vânzare pentru mașinile Olympia: Amsterdam, Belgrad, Budapesta, Copenhaga, Madrid, Paris, Rio de Janeiro, Stockholm, Zagreb. Reprezentanțe Olympia în toate orașele mari de pe glob.

IZ112

AȘTEPTARE ȘI RECUNOAȘTERE
Patru fotografii fără cuvinte

Primul aparat fotografic de metal din lume

Era în anul 1840 când a apărut în lume primul aparat fotografic de metal. Cei mai mulți dintre noi aproape că nu-și vor mai aminti de aceasta. Noul aparat era... un Voigtländer!

Fiecare aparat fotografic din ziua de azi este prin urmare rezultatul experiențelor unui secol; bunăoară un aparat fotografic modern cu ultimele inovații tehnice cum ar fi d. ex. ingeniosul declanșator trăgaciu de pe capac.

Voigtländer

un aparat cu renume mondial

Mai tare decât mătasa naturală

PERLON

Fibra în întregime sintetică

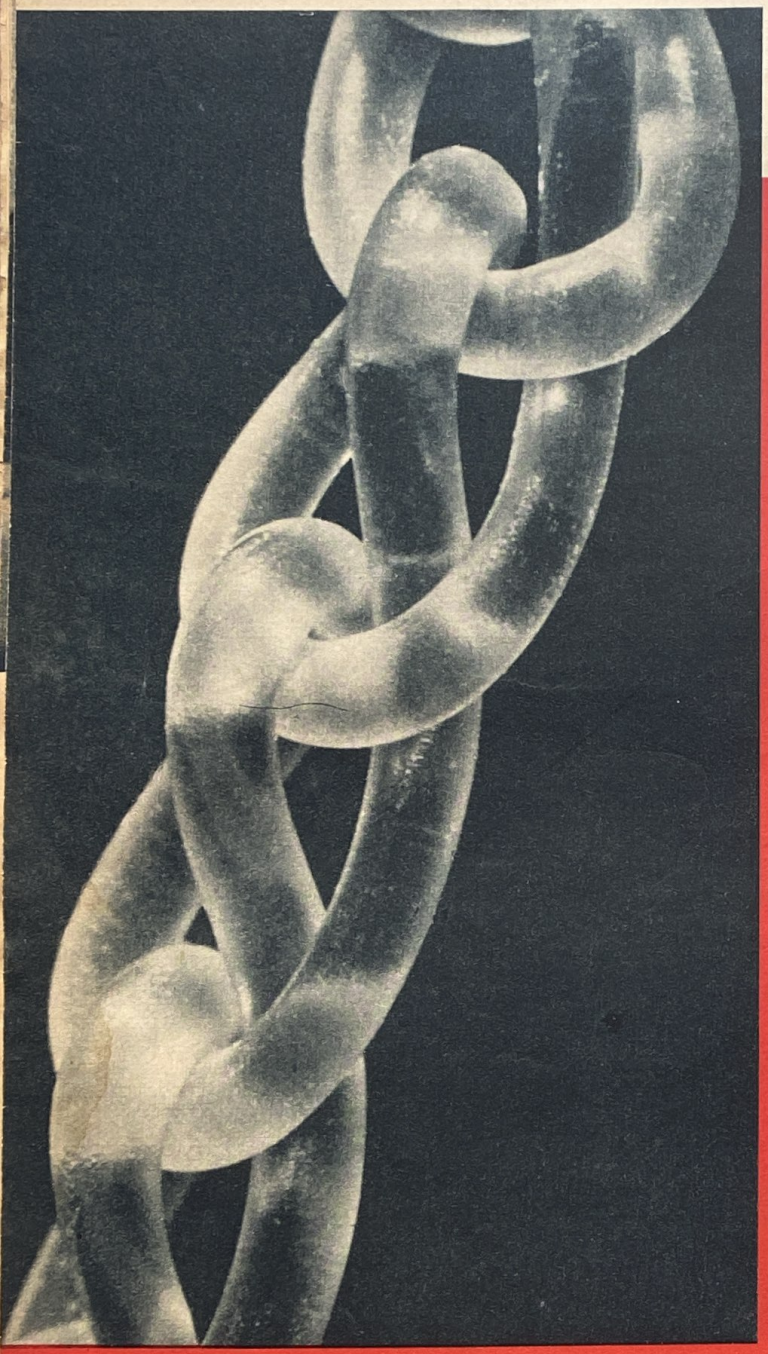

Un lanț din sticlă? *Nu, o fibră perlon împletită, sub microscop. Cu această creație măiastră a chimiei începe o schimbare în tot domeniul textilelor*

La mașina de încercat la ruptură, *fibra perlon se arată cu 50% mai tare decât mătasa artificială*

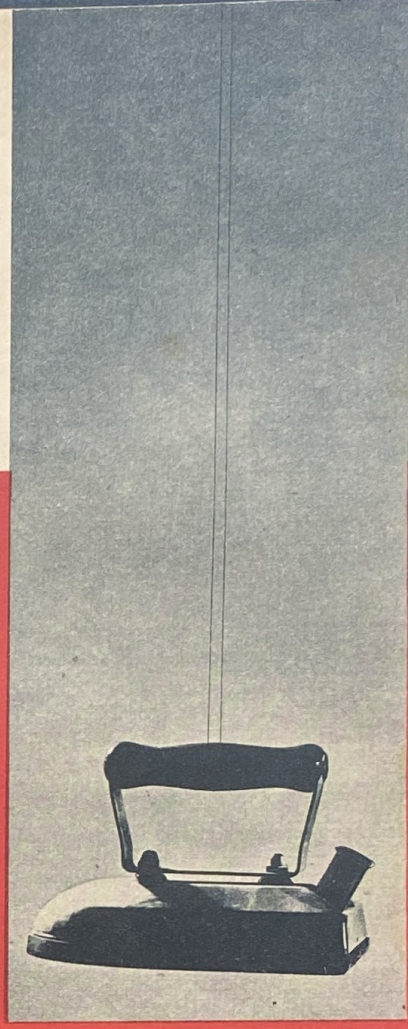

Dovedirea rezistenței. *Un fier de călcat greu este atârnat de fire foarte subțiri din perlon*

Peri de perlon pentru perii de dinți. *După cum se vede din fotografia mărită, ei sau uzat puțin deși după o întrebuințare lungă*

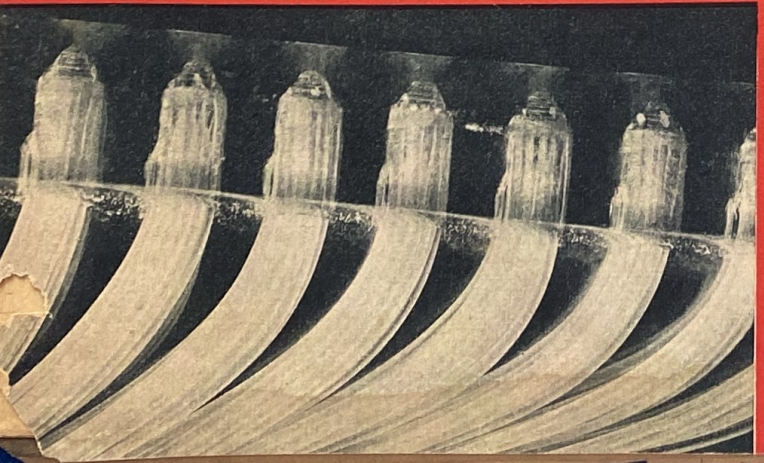

Purtat de 70 de ori — spălat de 70 de ori, *totuși ciorapul din perlon mai ține încă*